

nyheter

Nytt Presidium

Den indre sirkelen i Student-samfunnet i Tromsø skiftes ut, og inn på banen kommer Bjørg, Siv og Marit. Les om kvinnene.

Side 4

Mindre stress med Teorifagbygg

Det planlagte bygget på 35 tusen kvadrat kommer til å samle alt av ressurser på ett sted – borstett fra museet.

Side 5

Fred for en uke

Fred, konfliktløsning og menneskerettigheter skal fylle en hel uke på universitetet til høsten. Dette ble valgt framfor prosjektet om seksuell trakassering på lærestedene i Tromsø.

Kræmer er blitt billig!

De beryktede prisene på Kræmer kan ikke lenger stoppe eksamenssultne studenter. Vi følger Eva gjennom ukjente matstrøk på Eurospar.

Side 12

kultur

Nordnorsk festivalsommer

Riddu Riddu, HAMSUN-dagene, Festspillene i Harstad, Nordland Musikkfestuke eller Varangerfestivalen?

Side 15

Svensk fysiker vant diktkonkurranse

Mårten Blixt vant Litterære Drypps høytidelige dikt-konkurranse med diktet «det dundrar»

Side 15

Creolsk meny på Mack

Vi har testet saftige og heite retter, garantert fri for spaghetti. Gled deg!

Side 18

meninger

Leder

Bambus til alle!

Side 2

Kronikk

Kampen om den norske sjæl

Side 2-3

Leserbrev

Feministisk vitenskapsteori er «rasistisk»

Side 9

Om fraksjonering i NSU

Side 9

Husk Utropia på Internett:
WWW.UTROPIA.NO

Proffteater til Tromsø

Den internasjonale byen. Over 80 fore- barne- og ung- teaterkongressen stillinger skal vises. domsteater på ASSITEJ kommer Kongressen har verdensbasis. denne sommeren til overoppsyn med

Side 15

- Nr. 9
- 28. mai 1999
- Uke 21
- 24. årgang

Utropia

Studentavisa i Tromsø

Universitetet mot BI:

Avkreves lojalitet

Økonomiprofessor Derek John Clark kontaktet handelshøyskolen BI for å undervise innledende sosialøkonomi.

Universitetets ledelse krever nå full oversikt over undervisning utenfor jobben. Mange hevder at BI har gått uklokt frem for å finne folk. Til høsten etableres studier i økonomi, markedsføring og ledelse ved nyopprettet BI-avdeling i Tromsø.

Side 7

Knust land på heroin

For to år siden stengte militærmyndighetene alle universiteter og høyskoler i Burma. Studentaktivister har gått under jorda mens narkobaroner og korrupte statsmenn styrer landet. Turismen svikter og de rike landene boikotter Burma. Landet er blitt verdens største produsent av heroin og rå-opium, og nå klager militærjuntaen sin nød for å tigge penger hos de rike. Burma bruker nesten halve nasjonalbudsjettet på sitt forsvar, mens helse går mot null.

Side 16-17

Teorifagbygg for døren

Bambus til alle!

Så er vi alle lykkelige igjen, med hus og ergometersyssel i sikte. Glemt er alle demonstrasjoner om ekstra penger til – ja, hva var det? Altså mane til nøkternhet i oppgangstider, gjesper vi himlende i kor. Studentpolitikkerne har avslutningsfest og studenter har eksamen – og fest, naturligvis. Voksne akademikere er også observert i fuktig lag på byen.

■ Nå skal det godt gjøres å kritisere systemet og administrasjonen, samt dovne og uengasjerte studenter, for at vi har karret til oss større bygningsmasse og blitt mer populær som studiested de siste par ukene. Ett vekttall, og du er hekta! er kanskje sant. Kanskje faller man til slutt for de små forholdene og store holdningene her. Kanskje er vi verken late eller uengasjerte eller ineffektive – bare innblandet i en misforståelse som myndighetene for lengst har gjennomskuet. Vi selger godt.

■ Lilletun var mekanisk formell og tydeligvis ganske bekymret for responsen da han kom i helikopteret. Stresskofferten med pengeløve kunne være et plaster på en avkappet hånd – men nei. Universitetet tok åttet uten å prute eller surmule, selv om Overvaag har mast en evighet i Tigerstaden. Det har byggebransjen i Tromsø også gjort. – Takk til entreprenørene! Dere trenger oppdrag, vi får boltre oss.

■ Utad har maskineriet summet stille. Avisene har verken før, under eller etter avgjørelsen latt spaltemetrene rulle, og mobiliseringen i Breivika har skjedd i posthyller på Hovedbygget. Studentene har knapt hørt om prosjektet eller tenkt på dårlig plass, langt mindre på å demonstrere eller gå til krav. Et ønske om konjunktur og konsolidering av kompetanse i Nord-Norge de neste tiåra, går oss dessverre over hodet.

■ Vi som studerer nå, når neppe gleden av å fleske oss i utendørs foajé eller spasere tørrskodd fra bokskap til forelesning med mindre vi blir riktig late i progresjonen. Fadderbarna til høsten visste ikke om noen arealutbygging da de søkte samordna. Innen et par år har byen også eget studenthus, og idrettshallen er i drift. Samtidig øker vi opplaget av mørkhudete og feminister, unnskyld språket. Det er bare å gratulere.

■ Spørsmålet om kvalitet i alt maset om utvidet kapasitet er imidlertid verre. Det har ikke interessert konjunkturkreftene å øke kreativiteten. Høyere produksjon og bedre trivsel kan bli hengende i løse lufta mens markedstilpasning i privatskolene stjeler oppmerksomhet, beundring og arbeidsplasser.

Kampen om den

Samfundsvidenskap. I oliestaten Norge har man stort sett penge nok. Nu vil regeringen skaffe nordmændene en mening med livet, samfundet og historien.

Anne Knudsen er chefredaktør i danske B.T. Weekendavisen. Kronikken er lånt fra nr. 9 i år.

Man skal ikke tale om Norge med nordmænd i mange minutter, før man får at vide, at Norge har en speciel tradition for enighed og lighed. Det egalitære, homogene Norge dukker op i alle samtaler om landets kultur, politik og historie. For en udenforstående virker det ganske overraskende, at denne "sandhed" er så fast en bestanddel af nordmænds bevidsthed om deres fædreland, for det

"I Norge er det forbudt at tænke en eneste tanke, som Bjørnstjerne Bjørnson ikke kunne have tænkt!"

Eivind Røssaak

svarer ikke ret godt til det, man oplever i Norge. Enighed er for eksempel ikke det, der slår en mest ved den norske debat, som tværtimod på mange måder er mere hidsig end den man finder i nabolandene Danmark og Sverige. Der er oven i købet en solid historisk tradition for denne stærke uenighed. Norske marxister i 1970'erne var mindst lige så voldsomme at høre på som andre revolutionære i Europa, religionsstridigheder i Norge har en tendens til at blive ganske heftige, som man ser det af de uhyggelige kirkeafbrændinger, der de seneste årtier har forstyrret de norske landdistrikter, og endelig var den sprogsstrid, som i sin tid førte til dannelsen af to-tre norske skriftsprog, aldeles ikke fredelig. For nu ikke at nævne den uforsonlige stemning i den gentagne norske EU-debat.

Den ensartede, enige norske kultur og befolkning er en myte, som savner enhver troværdighed. I Norge fra Hammerfest til Kristiansand taler og skriver man adskillige sprog, som kun pletvis minder om hinanden. Og i det nordlige Norge lever 40.000 samer, som har et ganske anderledes sprog og en helt anden historie end den officielle norges-historie.

Samernes fortælling om historien ligner ikke den nationale norske variant, som handler om et samfund uden feuda-

lisme og derfor med en slags ur-demokratisk ånd. Samernes oplevelse af de friheds- og lighedselskende nordmænd ligner en historie, der kunne være fortalt i et hvilket som helst land, hvor en urbefolkning med en anderledes erhvervs-kultur er blevet fortrængt og undertrykt af en velorganiseret, statsbærende befolkning med basis i byernes erhverv og den private ejendomsret til jorden. Engang boede der samer helt ned i Oslo-området.

Ny magtudredning

Det er på denne baggrund af uenighed og påstået enighed, man skal forstå diskussionerne om den nye, femårige Magtudredning til 50 millioner norske kroner,

regeringen netop (mars, red.anm.) har taget initiativ til. Den første magtudredning i Norge i 1970'erne var et pionerarbejde, der bragte unge forskere med nye viden-

skabelige ideer frem på scenen. Det blev den gang påvist, hvordan både organisationerne og mere uformelle forsamlinger af mennesker havde indflydelse på officielle, politiske niveau, og udredningen dannede skole for tilsvarende initiativer i Sverige og – netop nu – i Danmark.

En række unge forskere har imidlertid i dag etableret deres egen "alternative magtudredning". De hævder, at samfundet har forandret sig voldsomt siden den første magtudrednings dage, og at der desuden er kommet nye, relevante teorier til, som måske bedre vil være i stand til at undersøge det ændrede samfunds magtforhold. På symposiet om "Maktens strategier", der fandt sted på Oslo Universitet i sidste uge (uke 8, red.anm.), gav forskellige af disse forskere nogle bud på, hvilke teorier, der for eksempel kunne bringes i anvendelse, når man undersøger magt i nutidige samfund.

"Man burde glæde sig over, at vi gør dette her," sagde den internationalt anerkendte politolog og Ruslands-ekspert Iver B. Neumann i sin indledning til symposiet. "Det viser nemlig, at der ikke kun er tale om, at statsmagten er bekymret på folkets vegne – og over sin egen afmagt – men at der også findes et civilsamfund, der beskæftiger sig med spørgsmålet om magt og diskuterer det i sine

egne forsamlinger." Ingen sagde ham imod, men der var heller ingen fra den officielle magtudredning, der fandt anledning til at bifalde Neumanns fortolkning af sagen. Lederen af den officielle magtudredning, professor Øivind Østerud, var tavs til stede under symposiet. Han er ikke bare en fremtrædende figur i norsk samfundsforskning, men også en kendt modstander af norsk EU-medlemskab.

Hvad er norsk?

Hvis man tror, at nutidens europæiske samfund er præget af politisk konsensus, skal man prøve en tur til Oslo. Norge lever samfundskritikken nemlig i bedste velgående, og der bliver ikke lagt fingre imellem, når nordmænd diskuterer. Den aktuelle anledning til uenighederne er ikke bare magtudredningen, men også en mere generel diskussion om samfundet. Er Norge noget ganske særligt, eller er Norge et eksempel på et sædvanligt, nutidigt samfund? Sidste år nedsatte den norske regering således en særlig Verdikommisjon, som skal granske i norske værdier og sørge for at få dem yderligere udbredt.

Kommissionen blev oprettet i januar 1998 på initiativ fra Norges kristelige regeringsparti. Det kristelige er dog ikke det mest slående ved Statsministeriets pressemeddelelse på Internettet. Den er nemlig udsendt af "Odin-redaktionen". Det er Statens Forvaltningstjeneste, der identificerer sig med Asa-gudens navn. På nettet beskriver staten sin kommissionen (sic.) således: "Hovedmålet med Værdikommissionen er at bidrage til en bred værdimæssig og samfundsetisk mobilisering for at styrke positive fællesskabsværdier og ansvar over for miljøet og fællesskabet. Det er vigtigt at modvirke ligegyldighed og fremme personligt ansvar, deltagelse og demokrati." Kommissionen skal ikke bare udforske den værdimæssige udvikling i Norge, den skal aktivt medvirke til udbredelsen af fællesskabsværdier, "ikke bare gennem udredninger, men gennem et bredt spektrum af aktiviteter som eksemplificerer, aktualiserer og konkretiserer værdispørgsmål."

Listen over medlemmerne af det råd, som skal arbejde med sagen, kan måske antyde, hvilke typer værdispørgsmål, der ligger den norske regering på sinde. Deltagerne kommer især fra idrættens og den offentlige plejes verden, men der er også to 18-årige skoleelever (den ene "oprindelig fra Vietnam"), der er handicapforbundet, flere læger og præster, det samiske uddannelsesråd, bondekvindeforeningen, Kirkens Bymisjon, Indremisjon, Det samiske trossamfund, Norges kvinde- og familieforbund, en "oprindelig fra Pakistan" kommende pædagogisk-psykologisk rådgiver – og så er der en meget tydelig overvægt af folk, der ikke kommer fra hovedstaden Oslo.

Det sidste peger på baggrunden for den aktuelle bekymring om værdierne i Norge. Ved en café-diskussion i Oslos centrum om Verdikommisjonen var der nogenlunde enighed om, at "det post-moderne samfund" er indtruffet i Norge. Bekymringen over den påståede værdikrise er ægte nok. "Mennesker har ikke længere anden identitet end den, de får ved at shoppe," hævdede en. "Folk har allesammen rigeligt med penge, men familien er faldet fra hinanden, mennesker

Forskning i Norge handler om norsk kultur, norsk næringsliv, norsk teknologi og norsk politikk, ifølge forfatter og tidligere kulturredaktør Eivind Røssaak.

norske sjæl

har mistet deres historie, deres rødder og deres identitet. Som Douglas Coupland skriver, så regner man med, at hvis man møder en bekendt, man ikke har set i to år, er han blevet en helt anden. Hvis ikke man har fået en ny identitet i løbet af to år, er det noget galt." Forsamlingen af unge og yngre, uformelt klædte Osloborgere var tilsyneladende enige med taleren. Ikke bare mente man, at Douglas Couplands beskrivelse af Californien i 90'erne passede godt på Norge, man var også enige om, at borgerne i et samfund bør have fælles værdier. Da det spagfærdigt blev indvendt, at demokrati og menneskerettigheder blant andet indebærer retten til at passe sig selv og værne om sit privatliv, var reaktionen skeptisk.

Den tanke, at de samfundsmæssige værdier er truede af både urbanisering og rigdom, er altså ikke forbeholdt sognepræster og foreninger af bondekvinde. Men neden under den konventionelle bekymring om tabet af landlig fællesidentitet, rødder og forbindelse til naturen ligger et helt andet problem. Det har noget at gøre med Norges stilling som EU-land uden formelt EU-medlemskab. Kampen om Norges tilslutning til det europæiske fællesskab har sat sig dybe spor i det norske samfund, hvor henvend halvdel af vælgerne føler sig trynet og kneblet af den lidt større halvdel, der sørgede for, at Norge blev stående udenfor Maastricht-traktatens Union. I dag foregår debatten, siger de, som om alle nordmænd havde været enige om at stå udenfor EU. Man skulle tro, siger de, at det var resten af Europa, der stod udenfor Norge. Jagten på "sær-norske" samfundstræk og kulturelle værdier bliver tøget som et udtryk for denne holdning. Der er allerede alt for megen historisk defineret national identitet i Norge, siger kritikerne.

Verden er norsk

Kritikken af "det særnorske" var stærk på det indledende symposium i Den alternative Magtudredning. "I Norge er det forbudt at tænke en eneste tanke, som Bjørnstjerne Bjørnson ikke kunne have tænkt!" citerer Eivind Røssaak, forfatter og tidligere kulturredaktør. "Vil man forstå Norge ved indgangen til år 2000, må man forstå Bjørnstjerne Bjørnson: at benækte, at Bjørnstjerne levede det største og rigeste menneskeliv, nogen nordmand har levet, er at benægte at Norge findes." Der går et stille gys gennem forsamlingen, men ingen af de omkring 50 deltagere ved bordet i den juridiske læsesal på Oslo Universitet bryder sammen og ler. Det er alvor, dette her. Røssaak er en usandsynligt veloplagt forelæser. Under titlen "Narrativ makt" fortæller han, hvordan den officielle norske selvforståelse undertrykker ethvert tilløb til nuancering af debatten, og hvordan den nationalromantiske norskhed holder en bestemt klike samfundsforskere ved magten. Den herskende samfundsvidenskabelige teori kan ikke diskuteres, fordi dens narration, dens fortælling om verden, fremstår som selve sandheden.

"Jeg påstår ikke, at norske forskere tror, at alting i Norge er naturligt, men jeg tror, at norske forskere gerne anskuer deres egen rolle som nationens tjenere som naturlig. Og det er vigtigt i denne sammenhæng. Norske forskere er nemlig stærkt politiserede. Det er arven fra '68

Vil man forstå Norge ved inngangen til år 2000 må man forstå Bjørnstjerne Bjørnson

FOTO: ASBJØRN MOE

her i landet. Norske forskere ser sig selv som folkeopdragere og nationsbyggere." Den norske forsker ser ifølge Røssaak sin egen rolle som helten i en realistisk roman med tre ingredienser: Forskeren, som sender et budskab, budskabet, der består i oplysning, og modtageren folket, der har brug for oplysning. "Hvis en af disse størrelser bliver mangefacetteret og tvetydig vil modellen blive vanskelig at opretholde, og ikke mindst risikerer fortællingen at blive dårlig". Hvis forskeren ikke er klog, hvis budskabet er uklart, eller hvis folket hverken er uoplyst eller umyndigt, går forskerens "realistiske roman" i stykker for ham. "Det ville være en katastrofe, for så ville han ikke længere være helten i fortællingen. Da ville han bare være en tåbelig figur, som prøver at give folk noget, de ikke har brug for."

Også her spiller det betændte spørgsmål om EU en meget tydelig rolle. Den "realistiske roman" om norsk forskning og dens samfundsmæssige rolle tjener ifølge Røssaak til at opretholde en myte om norskhed:

"Dette ser vi tydeligt, hvis vi ser nærmere på de forskningsprogrammer som Norges forskningsråd nu driver eller planlægger. De fleste af dem handler om norsk kultur, norsk næringsliv, norsk teknologi og norsk politik. Hvis man forsker i noget norsk, er man nærmest garanteret norske forskningsmidler, for så passer man ind i modellen med forskeren som formidler af endnu mere norsk identitet."

Eivind Røssaaks argument er raffineret, og det er tankevækkende, at den teo-

retiske orientering, han taler for, faktisk er blevet mødt med rasende afvisning i det etablerede norske miljø af britisk og tysk inspireret samfundsforskning. Litteraturteori anvendt på politiske og samfundsmæssige tankeverdener er en fransk opfindelse, som byder den traditionelle samfundsforskning voldsomt imod. Her mener man, at "postmodernisterne" benægter, at virkeligheden findes. Men det er der slet ikke tale om, siger Røssaak. Der er derimod tale om, at de måder, man omtaler virkeligheden på i samfundsforskningen og det politiske liv, har betydning for, hvordan virkeligheden bliver indrettet. Det er dét, der menes med "narrativ magt".

Også dagens øvrige udbud af teorier ligger lang fra det særnorske. Forelæserne går ud fra, at Norge ligner andre nutidige lande, og at Norge indgår i et globalt samspil med andre lande. Og at landet derfor kan analyseres med samme slags teorier, som man anvender andre steder. For en dansker virker det som et temmelig ukontroversielt udgangspunkt, men i Norge er det

politisk sprængstof, for hvor bliver det særligt norske af? Eivind Røssaak forholder sig direkte til uenigheden om norsk kultur som samfundsforklaring. "Vi har brug for folk, som af-naturaliserer kulturen og naturaliserer menneskene," siger han. Den kritiske forfatter og samfundsdebattør taler en vestlandsdialekt, der placerer hans fødested i en særligt romantiseret norsk landsdel. Det er vigtigt for legitimiteten. Alligevel aner man, at de alternative har sat sig en vanskelig opgave.

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, og du når flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

Etter lange, dype og inngående samtaler med en frustrert medstudent som fortviler over tilstandene ("Anything goes", og "Ja, det mener du"-mentalitet) innen ulike fagkretser. Les videre på side 9.

Utopia

Studentavis / Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Andreas Høy Knudsen

Kulturredaktør:
Marianne Søndmør

Deskansvarlig:
Ole Martin Jenssen

Fotoansvarlig:
André Kvernhaug

Internettansvarlig:
Harald Groven

Redaksjonen:
Per Steinar Moen, Anders Henriksen, Ingrid Hedlund, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Thomas Johansen, Erlend Bønes, Irene Foss, Cecilie Knoph Berg, Mette Strengenhagen, Hallgeir Løland Torpe, Per Christian Strøm, Asbjørn Moe, Turid Espelund, Trude Haugseth, Ingvild Holvik, Hilde Holmeffjord, Nina Sandvik, Edel Cecilie Disch, Siri Vaggen Olsen, Vegard Bønes, Michael Wynn, Stian Andreassen, Dag H. Ellingsen, Marte Bull-Njaa, Anne-Britt Hofstad, Håvard Kolle Riis, Knut Erik Evang, Mikael Kahn, Mona Rund Thomasen, Mona Varpe, Siv Tofte, og Lars Åke Andersen.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Kontortid:
Mandag-fredag kl. 09.00-16.00
(Glassburet, SVF-kjelleren)

Telefon:
77 64 57 20 (Glassburet)
77 64 53 66 (Desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@stud-org.uit.no

Internett:
http://www.utopia.no

ISSN:
0806-9611

Trykk:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000
Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud, evt.
www.utopia.no/
annonse.html
Neste deadline:
27. august 1999

Neste utgivelse:
31. august 1999

Samfunnets støtter skiftes ut

Studentsamfunnet avholdt nylig semesterets siste senatsmøte – møtet i "lovgivende" forsamling. Det nye presidiet og innlemming av undergrupper måtte avgjøres.

Anders Lilleheim
Hadi Lile (foto)

Med fredags kveld som møte-tidspunkt var det så vidt organet ble vedtaksdyktig slik at det hele kunne finne sted. Samfunnet har utvidet sitt antall av medlemsgrupper det siste året.

– Det er en god trend å øke medlemsmassen samtidig som man får synliggjort organisasjonen, mener leder i studentsamfunnet Arne Gya.

– Det er ønskelig med størst mulig bredde i organisasjonen, slik at den skal kunne appellere til flest mulig, sier han. Med bredde tenker han på spekeret fra Ompagniet til Homopolaris.

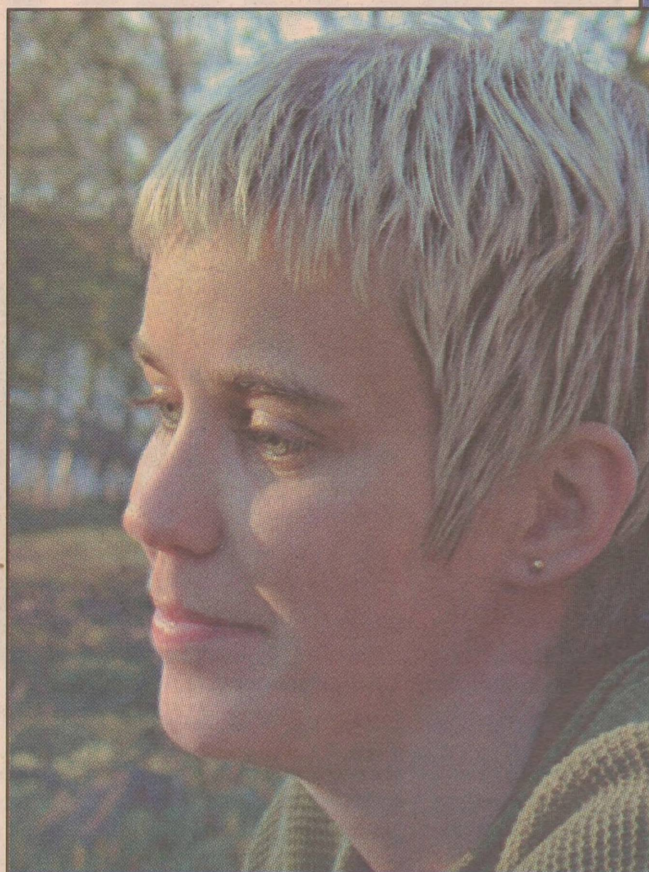
De nye makthaverne

Den viktigste saken på senatsmøtet var valg av nytt Presidium. Presidiet, det utøvende organet i samfunnet, er en sentral del av hele organisasjonen og et viktig ledd for å opprettholde et ekspansivt studentsamfunn. Hvert vårsemester velges to nye medlemmer til Presidiet. De resterende tre velges i høstsemesteret. De ledige vervene var Utenriksminister og Internminister. På grunn av et ledd i sin utdanning måtte den tidligere Generalsekretæren i Samfunnet overlate plassen til andre, dermed ble det også avholdt valg til dette vervet.

Feminister inn i Samfunnet.

De nye undergruppene i samfunnet blir Polarfeministene, Lixom teateret og Spillklubben. Senatet har kommet fram til at Polarfeministene er ikke en politisk motivert gruppe, og at den derfor passer inn i deres organisasjon. Gruppen har som målsetning å fungere som et tverrfaglig nettverk for studenter som har interesse i kjønnsforskning og likestillingsspørsmål. Lixom Teatret er en gruppe med utspring fra studentuka. Initiativtakerne Lixom teateret er en gruppe som tar sikte på å holde dokketeater-forestillinger, noe som er helt nytt i studentsamfunnet.

Spillklubben er et av de nye tiltakene i Bodegaen. Målsetningen for undergruppen er å samle studenter med brettspill som hobby.

Björg Lund er valgt til generalsekretær og er det eneste friske pustet i samfunnet. Som ny på universitetet vil hun forhåpentligvis kunne tilføre samfunnet noen dråper friskt blod, slik at den utbredte innavlen og det omfattende kameraderiet kan staggess.

Arne Gya om undergrupper og Presidium:
– Jo flere aktiviteter, jo bedre er det.
– Det nye presidiet blir helt fantastisk, det inneholder både entusiasme og erfaring – en genial mulighet til å videreutvikle organisasjonen på det formelle plan.

Arne har i tidligere uttalelser til Utopia gitt uttrykk for at han ønsker å gi studentene et tilbud som ikke er basert på rusmidler. Ting tyder med andre ord på at utviklingen det her er snakk om, vil gå i retning av mindre festing og mer sjakk.

Siv Tofte har inntatt utenriksministerposten. For å kunne få den nødvendige erfaringen utenfor studietilværelsen har hun til alt overmål tilegnet seg jobb som vaktmester på MH-bygget. Alt tyder derfor på at hun kan se ned på den stakkars akademiske hopen av lesehester her på universitetet.

Den kommende innenriksministeren Marit Martinsen har i den senere tid gitt uttrykk for at det blir studiene og hennes hovedfagsoppgave som skal prioriteres. Skal man da anta at denne smukke og driftige damen er i ferd med å forlate et liv som trofast studentrepresentant i styr og stell til fordel for studiefaglige sysler?

Cecilie Draget kan smykke seg med tittelen finansminister. Hun er den som egentlig sitter med makten i samfunnet, siden hun er den som rår over pengene. Hun blir beskrevet som en kompromissløs og knallhard forhandler og burde kunne holde økonomien på et mest mulig ubrukt nivå.

Ja til Teorifagbygg:

Alt skal samles i Breivika

I revidert statsbudsjett for 1999 får UiTø endelig startbevilgning til det lenge etterlengtede Teorifagsbygget. Bak det intetsigende navnet skjuler seg Breivika som knutepunkt for Akademia i Tromsø.

Siv Tofte

Et bygg på cirka 35 000 kvadratmeter med en prislapp på 600 millioner norske kroner står på trappene. Med tanke på at det er Statsbygg som skal stå for bygningen, kan vi trygt si at prisen antageligvis vil bli noe høyere. I dag er UiTø ca 120.000 kvadratmeter – et areal som er beregnet for knappe 3000 studenter. Med denne plassen må UiTø drive med 20 adresser utenfor Breivika. Det kommende Teorifagbygget skal blant annet huse psykologi, juss, SEMUT, Senter for Kvinneforskning, Senter for samiske studier og Roald Amundsen Senteret. I tillegg skal Statsarkivet utvides med 2000 kvadrat, samt avlaste UB, Hum og SV. Hovedkantina, som i dag be-

finner seg i Hovedgården, skal også flyttes til Teorifagbygget.

Forandringer for studentene?

Hvis man er ferdig med Ex.phil og har gjennomlevd Fokus kino og Verdensteateret, betyr det sannsynligvis ingen forandringer. Utopia har lenge erfart høylytte protester fra studenter som må møte på forelesninger og seminarer spredd rundt på hele øya. Innen de nærmeste årene kan dette være et tilbakelagt stadium. Våre etterkommere blant studentene vil derimot få samlede faciliteter. Det nye bygget skal huse omtrent halvparten av studentene, og dette betyr utvidete PC-arealer, slutt på Fokus-forelesningene, samt nytt areal ørmerket studentaktiviteter. Også studensamskipnaden utreder mulighetene for å bytte lokaler. I så fall vil studentene spare turene ned på kaia i Breivika for å hente studiebevis – og lån..

Byggestart

Til høsten skal siste del av

det humanistiske fakultet ferdigstilles. Dette betyr byggestart for Teorifagbygget. I følge byggeplanen skal bygget være ferdig til innflytning i år 2003, men slike tidsplaner medregner ikke forsinkelsesmarginer.

– Dette er en gledens dag, sa rektor Tove Bull på pressekonferansen under besøket av statsråd Lilletun, hvor undervisningsministeren la frem forslaget til revidert budsjett. Rektoren forklarte de fremmøtte

hva hun siktet til. – De salige samles etter dommen, konstaterter hun.

Både KUF-departementet

og Lilletun fikk ros. Bull takket også Universitetsdirektør Harald Overvaag for målretthet og iherdig innsats over flere år, samt plandirektør Unni Grønneng for hennes praktiske arbeid under all byggevirksomheten på universitetet. Til Nordlys uttaler rektor Bull at Overvaag ikke minsket presset da regjeringen fastslo byggestans for Statsbygg i nasjonalbudsjettet før jul, noe hun betraktet som tappert.

At universitetet selv må finansiere fem av de seksten millionene til første byggetrinn, bekymrer ikke rektor.

– Dette skal vi nok klare, proklamerer hun.

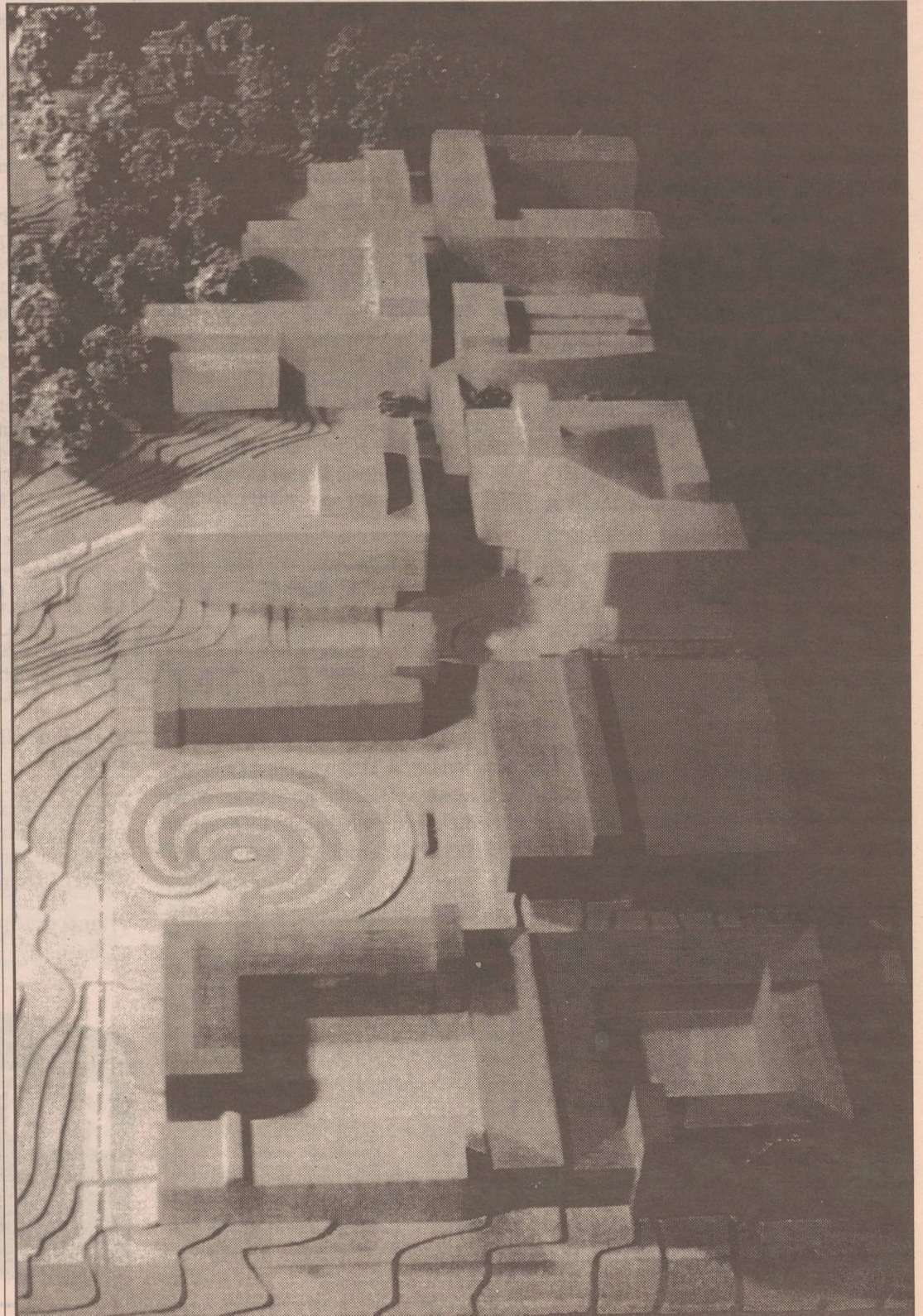
– Ikke nok

I følge Overvaag gjenstår det

fremdeles store bygningsoppdrag. Blant annet skal Tromsø Museum til Breivika. UiTø skal ha ambisiøse fremtidsplaner, men universitetsdirektøren uttalte på pressekonferansen at Tromsø ikke kan regne med mer enn et sted mellom seks og syv tusen studenter de nærmeste årene. Dersom de lovende søkertallene gir seg utslag i høyere studenttall til høsten, kan imidlertid prognosene forsterkes.

Dette skal gjøres ved økte opptak på medisin, hovedfag i flere fag, sterkere satsning på Polarforskning, samt etablering av nye fag. Tannlegeutdanning er et åpent spørsmål, og Overvaag uttalte til pressekorpset at odontologi ikke vil innføres hvis ikke behovet uttrykkelig forsterkes.

Studentene må enda vente litt før det nye teorifagbygget er ferdig, denne modellen er ikke realisert før i år 2003.

KANDIDATSTUDIET I FOLKEHELSEVITENSKAP

Fornytt utlysning og ny søknadsfrist.

FH-studiet er et tverrfaglig studium på hovedfagsnivå. Studiet kvalifiserer helsepersonell for ledende stillinger i helsevesenet. Det er også velegnet for de som vil gå inn i forskning. Utdanningen tilsvarer Master of Public Health og har et omfang på 20 vekttall. Opptakskrav er helsefaglig utdanning og dokumentert cand.mag. eller tilsvarende.

Studieplanen er revidert fra høsten 1999, og er nå modulbasert, med hjemmeeksamen etter hver modul. Hensikten er å tilby et fleksibelt studium også for dem som vil ta studiet over tid. For å opprettholde det gode omdømme vil imidlertid studiet være faglig sett like krevende. Studiet åpner med et felles introduksjonskurs etterfulgt av et intensivt kurs i epidemiologi. Senere kan studentene velge spesialisering innen forebygging og miljømedisin, eller innen organisasjon og helseøkonomi. Det tas forbehold om endelig godkjenning.

Studiestart: 23. august 1999.

Søknadsfrist: 10. juni 1999.

For nærmere opplysninger og spørsmål, besøk vår web-side: <http://www.ism.uit.no/fh.html> eller ta kontakt for spørsmål og søknadsskjema:

**INSTITUTT FOR SAMFUNNSMEDISIN
DET MEDISINSKE FAKULTET**

UNIVERSITETET I TROMSØ

9037 Tromsø. Tlf. 77 64 48 16, faks 77 64 48 31
e-post: FHstudiet@ism.uit.no

English summary

New building complex

The education minister of the national government, Jon Lilletun, presented the government's proposal for revised budget at a recent press conference. UiTØ-rector Tove Bull praised the proposal because it finally included funding for a long awaited expansion of the university-area. The university has been given the go-ahead for the erection of a large building-complex that will replace several temporary teaching facilities in the Tromsø-area. The new building contains some 120 square meters of lecture halls and computer work stations. It will house 50% of all students, and will offer extended possibilities for student organizations.

Competitive university

The Business College BI has stated its interest in a prominent academic at UiTØ. The prestigious institution approached Professor John Derek Clark at NFH to offer him a job. The university administration denies that they dismissed the offer for competitive reasons. Clark is the youngest professor in the country, and Svein Erik Røvik at BI says the offer really annoyed UiTØ officials. He will not name his contact.

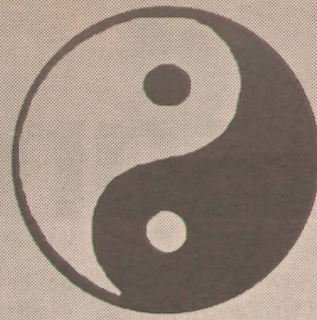
World theatre festival

A world theatre festival has been relocated to Tromsø and will take place this year. The festival, which is organized once every third year, gathers professional scene artists from several countries. The festival promotes theatre aimed at children and the young, and will include discussions and 32 stage productions. Among the attractions we find the renowned Swedish director Suzanne Osten and the experimental composer Torbjørn Grass.

Talented winner

The literary group "Litterære Drypp" has just completed a poem competition. The Utopia-representative in the jury, Andreas Knudsen, says contributions varied but the competition was nevertheless a great success. The first prize went to physics student Morten Blix (28) for his poem "Det dunder". - I have never entered this sort of competition before, the proud winner announced. - I write mostly for practice. The deadline for the group's short story competition has been set to February next year. Contributions must not exceed 4 printed pages.

En uke i fredens ånd

Tromsø som et "fredsuniversitet" får et godt løft til høsten når Internasjonal Komite og AFKM arrangerer en fredssuke på universitetet.

-Universitetet skal på alle måter preges av fredstanken til høsten i den gjeldende uka, sier Asbjørn Moe, leder i internasjonal komite. Man ønsker å legge fokus på teamets bredde og kompleksitet. Målet er å slå fast behovet for undervisning og forskning på feltet.

Hadi Lile

Arbeidsutvalget for freds-, konfliktløsning-, og menneskerettighetsstudier (AFKM) skal i samarbeid med Internasjonal komite (IK) arrangere en Freds- konfliktløsning og menneskerettighets (FKM) uke. 18-24. Oktober i uke 42 er pekt ut som tidspunktet for begivenheten. Om det blir en hel uke eller ikke er derimot ikke helt klarlagt enda.

Fredsuniversitetet UiTØ

Universitetet skal i samarbeid med høg-

skolen og UNESCO arrangere en konferanse for fred i år 2000. "Fredskultur i høyere utdanning" er arbeidstitelen på dette arrangementet. FKM - uka kommer i så måte til å bli en slags oppvarming til dette "litt" større arrangementet.

Mange skal være med å trekke lasset

Freden skal angripes fra flere hold. Det ene kommer AFKM og IK til å ta seg av. Dette blir et angrep som særlig vil rette seg mot "fred i et utdanningsperspektiv". Alt så hvordan kan utdanning være med å bidra til fred?

De andre perspektivene overlates til forskjellige organisasjoner som FN-sambandet, Amnesty, Antirasistisk senter og Baha'i - samfunnet. Disse organisasjonene får i oppdrag å sørge for at selve fredsproblematikken blir belyst fra flere forskjellige vinkler og blir gjenstand for diskusjon.

-Universitetet er en arena som bør kunne samle kunnskapene og utrede spørsmålet på den grundige måten det fortjener, sier Moe.

IK og AFKM ønsker å invitere alle in-

teresserte organisasjoner for å få en så stor som mulig oppslutning om problemet.

Også studenter

I utkastet som ble presentert for studentstyret blir målgruppen særlig presisert: "Alle mennesker er vår målgruppe, også studentar og tilsette ved HiTØ og UiTØ", står der å lese.

Man kunne tro at studenter og ansatte ikke regnes som vanlige mennesker, men poenget dreier seg om en målsetning der ikke bare universitetet skal være i fokus.

Man ønsker i så måte å markere temæne fred, Konfliktløsning og menneskerettigheter i det såkalte "bybildet". Ved å arrangere internasjonalt seminar og fokusere på temaer som "Fred i et muntert perspektiv" så håper man de fleste vil kunne finne seg til rette under uka.

Finansiering og støtte

Det er til prosjektet bevilget 15000 kroner fra studentstyret, og man håper i tillegg at de organisasjonene man samarbeider med kan dekke arrangementene de selv står for. I tillegg blir ikke tanken om eventuelle sponsorer utelukket.

THE 13TH ASSITEJ WORLD CONGRESS AND FESTIVAL TROMSØ 10-19 JUNE 1999

ASSITEJ står for Association Internationale du Théâtre pour l'Enfance et la Jeunesse (Internasjonal forening for barne- og ungdomsteater). Organisasjonen arbeider for å kvalitetsikre teater for barn og unge. Dette er et 100% profesjonelt arrangement, hvor profesjonelle grupper kommer fra over 30 land fra hele verden. Et fagtreff for regisører, dramaturger, skuespillere, scenografer osv.....

ca 80 forestillinger skal avvikles i løpet av uken på byens forskjellige scener.

Våre medarrangører i Tromsø er Hålogaland Teater, Totalteateret, Kulturhuset, Tromsdalen Kulturhus, Rådshuset Teaterhus, Tromsø Kommune og Destinasjon Tromsø.

Vi søker frivillige som kan jobbe både litt og mye. Noen dager/kvelder - eller hele uken?

Behovet er bl.a. innenfor følgende områder: tolk, vert/vertinne, teknikk, rigging, sjåfør, bærehjelp (v/inn/ut rigg), billettkontr., sekretariat, catering, festivalbutikk, informasjon, etc.. For mer info ta kontakt med ASSITEJ Tromsø

77 69 44 96 / 918 00 862
v/Christine.

Frivillige søkes!

Uproff personal- behandling av BI

På tross av at handelshøyskolen BI ikke er noen konkurrent til UiTø, er det en tung byrde å la sosialøkonomen Derek John Clark på NFH undervise sosialøkonomi på BI etter at BI skal ha mishandlet flere personalsaker overfor universitetet.

Andreas Knudsen (tekst/foto)

Professor Derek John Clark på NFH er landets yngste professor og har selv meldt sin interesse til BI om å forelese sosialøkonomi. Dette har skapt problemer for universitetet, og studiedirektør Ingrid Bergslid Salvesen argumenterer med prinsippet om lojalitet til hovedarbeidsgiver.

Derek Clark ser ingen problemer med sin henvendelse til BI.

– Det er ikke konkurranse mellom institusjonene på disse innledningskursene i sosialøkonomi, forteller han.

Clark sendte en orientering til UiTø-direktør Harald Overvaag om sin henvendelse, for ikke å virke illojal.

BI har også vært i kontakt med personer på UNIKOM, men i dette tilfellet overholdt de ikke universitetets personalbestemmelser og god skikk, ifølge kilder ved universitetet.

Dårlig butikk

NFH-direktør Odd Handegård. anser ikke BI som konkurrent for universitetet og har prinsipielt ikke noe imot at Clark underviser for BI. Ved institutt for økonomi – IFØ, finnes en BI-professor i professor II – stilling.

– Hvis universitetet hadde prioritert BI-fagene overfor næringslivet, ville stillingen ha vært en helt annen, fastslår Handegård.

Dette er imidlertid ikke tilfellet for administrasjonen, som behandler orienteringen fra Derek Clark særdeles alvorlig. Assisterende direktør Jan Larsen hevder overfor Utopia at nye erverv krever godkjenning av hovedarbeidsgiver i statlige institusjoner.

Administrasjonen behandler orienteringen fra Clark særdeles alvorlig

BI holder tett

BI forholder seg defensivt til Universitetets holdning og ønsker ikke engang å opplyse hvem ved Universitetet avdelingen har henvendt seg til.

– Det at vi kommer med forespørsler, er ikke universitetet noe særlig happy for, sier Svein Erik Rødvik ved BI Tromsø. – Dette er en runde vi må ta med dem.

Larsen ved UiTø sier at BI ville reagere på

samme måte dersom universitetet hadde begynt å hente deres kompetanse.

– Er handelshøyskolen BI uønsket i Tromsø?

– At BI har etablert seg her, er noe vi bare må ta til etterretning, sier assisterende UiTø-direktør Jan Larsen. I utgangspunktet har universitetet hatt en positiv holdning til BI-avdelingen i Tromsø, men dette har nå snudd seg, ifølge pålitelige kilder ved universitetet.

BI svært tilpasset

I Tromsø kan man nå oppnå kandidattitler i både bedriftsøkonomi, markedsøkonomi, internasjonalisering og markedskommunikasjon. Alle fagene lar seg kombinere med universitetsfag, og lånekassen innvilger fulle lån- og stipendbetingelser.

Gjennom innleid undervisningskompetanse, som Derek Clark fra NFH eller konsernsjefer fra næringslivet, klarer BI å opprettholde sterk dynamikk i undervisning-

gen. En fri styring for hver enkelt avdeling i Norge gjør det også enklere å arrangere løsninger og metoder fortløpende.

BI Tromsø tilbyr fra høsten kurs i både prosjektledelse, markedsorientert ledelse og lederutdanning for helsepersonell. Selv om kursene må betales av studentene, velger stadig flere den økte økonomiske belastningen framfor subsidierte studieplaser, viser ny statistikk.

Jump on board (- eller support!)

Understanding in action...

Meet the world at your university...

Fredag 14 maj holdt ISU Multicultural Event, i bodegaen, en del kiggede trods vår sola og eksamens travlhed forbi og det blev omstændighederne taget i betragtning en bra start. Det blev af de tilstedeværende besluttet at en "Multicultural Café" burde blive og en tilbagevendende tradition i det kommende semester, som et naturligt samlingssted, "a new gathering place for people from everywhere"... noget flere mente at der har manglet på UiTø. Ideerne til et nyt forum af denne type var mange, indledende workshops, el. Seminarer f.eks ledet af studerende, samt uformel "diverse cultural entertainment" "global fest musik" blev nævnt.

MAKE A DIFFERENCE: June 4th! - COME PARTY! - It Matters...

Kom til den helt globale semester afslutningsfest i café bodega, hovedgården, UiTø den 4th of june, fra 20 og udover kvelden,

det bliver så koseligt at der slet ikke er plads til at beskrive det her! - "Entertaining surprises, world wide spring vibrations & cold beer!" dont loose it, use it! The legendary ISU- end of spring semester party - is not just world wide fun it is for norwegian and international students to shake hands before many of us are gone... (back to f.eks ROSKILDE where i came from... - JA! Der ligger en festival...) Anyway second important point:

A New start for ISU...

Do you want to get to now about the world? How about starting by getting to now its people? How many countries are represented by students right here at UiTø Benyt lejligheden til at overveje om ikke du kan hjælpe denne verden på mere fredelige og konstruktive veje, ved at starte på dit eget universitet... En øget multikulturel forståelse on this very island could be the first true step towards et troværdigt freds uni-

versitet i nord... - ved du f.eks hvor mange nationaliteter her bor?. I dette dette semester har jeg været organisations sekretær i ISU - men er jo på vej til DK det meste af det nuværende board rejser. Er du her næste semester og er du norsk eller fra et andet sted i verden og interesseret i at lære om samarbejde og kultur og "multicultural communication" - "understanding in action" ved faktisk at jobbe dig til morsomme og unikke erfaringer så JUMP ON BOARD! Snart blir der plads til nye, helst dobbelt så mange på board og endnu flere på support... Der bliver også plads til alle nationaliteter i the coming ISU- network of country representatives.... Nå ja den 4th of june er der fest, - men du kan også redde dig information om hvordan du kan sikre dig information om opstarts møderne i høst. Måske du vil være med til at hjælpe resterne af spring board 99 med ISU's debut uke program, - the shure would appreciate it.

Lars Konradsen

- Saksa -

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHØEN

mellomfag kuttet

Studenter må alltid passe på å følge opptaksfristene, ellers blir det ingen studier. For de som vedtar kutt i undervisningen ved NTNU til høsten, er dette tydeligvis ikke noe de tar hensyn til. Fem dager etter at fristen for å søke seg til andre læresteder gjennom Samordnet Opptak hadde gått ut, vedtok styret ved Fakultetet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) at det ikke blir undervisning ved psykologi mellomfag til høsten.

Studenter nektes eksamen

Line Aune, Alette Myhre, Mikael Krømer og Henning Jansen har det til felles at de har blitt nektet å gå opp til eksamen fordi de ikke har fått registrert nok øvinger.

- Vi er store nok til å ta ansvar for egen læring, mener de fire studentene.

UNIVERSITAS

Vil sende studenter verden over

I en henvendelse som er sendt til de fire norske universitetene, BI og Norges Handelshøyskole, foreslår Utenriksdepartementet (UD) å opprette en prøveordning der norske studenter som en del av studiet skal kunne hospitere ulønnet i ett semester ved norske utenriksstasjoner.

Siste vers for Studentkor

Etter 35 år som Institutt for musikk og teaters offisielle kor kan Schola Cantorum bli lagt ned. Pengemangel er årsaken. Det endelige vedtaket om nedleggingen blir først fattet til høsten, men nedskjæringen på timelærerbudsjettet ved HF-fakultetet rammer det tradisjonsrike koret i fullt monn.

STUDVEST

Teatergruppe inn i varmen

Etter tre semestres kamp ble studentteateret Immaturus sist lørdag tatt opp som driftsorganisasjon på Det Akademiske Kvarter. Vedtaket kom på generalforsamlingen, og Immaturus ble tatt imot med stor applaus - Det var på tide at vi fikk en opphøyning av vår status til driftsorganisasjon på Kvarteret, sier Immaturusleder Ingeborg Tysnes.

ASBJØRN MOE (FOTO)

Kristoffer Kokkvoll, Stig Tore Johnsen, og "den anonyme tredjemann" forter seg å drikke opp ølet før det blir utvannet.

Det gale vannvriidd'

Borgertoget gikk sin faste sløyfe med start på Kongsbakken og avslutning på torget. Representert var blant annet marinen, diverse idrettslag, speiderne, byens dykkerforening, Studentsamfunnet i Tromsø og ikke minst de glade

musikantene i studentorkesteret Om-pagniet. Sistnevnte stilte fulltallige.

– Det er vanskelig å skille en G fra en F når man ikke har følelse i fingrene, uttalte en av dem etter at de hadde søkt ly på Skansen Brygge. Utopias

utsendte kunne ikke høre noen forskjell.

Kulda gnaget like inn til beinet, men de oppmøtte entusiastene vinket tilsynelatende glade og fornøyde til folket som hadde samlet seg langs veien. Det var faktisk nesten kamp om plassene langssetter Storgata.

Tomt torg

Da toget etter hvert kom marsjerende inn på torget, sto lederen av 17.mai-komiteen klar til å holde sin godt innøvde tale. To mannskor sto for resten av underholdningen. Og det klang faktisk godt. Det var bare synd ingen ble igjen for å høre på dem i piskregnet. Folk hastet heller hjem til en varm dusj, kakao og NRKs tradisjonelle sendinger med bilder av et solfylt Oslo.

Studentene kan ikke sies å ha preget byen denne dagen. Utopias utsendte mener å ha observert flere svenske flagg enn Tromsøstudenter i gatene. Muligens var de hjemme og leste til eksamen som står for døren – eller kanskje var de bare slitne etter gårsdagens små festligheter?

Utvannet utepils

På sentrale serveringssteder under tak var det ikke bare kamp om servitørens oppmerksomhet. Den store interessen spant seg rundt det å finne seg en ledig stol slik at en kunne utsette kapitulasjonen overfor værgudene. Etter noen minutter kom en snikende følelse av gåsehud på ryggen, og det skyldtes ikke den flotte musikken i lokalet. Det

var et faktum; 17.mai 1999 var over endå tidligere enn i -87.

De som valgte å feire nasjonaldagen med utepils, derimot – hadde romsligere kår. Er disse laget av et annet stoff enn innesitterene, eller skorter det rett og slett litt på dømmekraften? Vi oppsøkte Skarven, vanligvis et populært sted på dager som dette. Stolene var stablet, ikke en utepils å se. De barske nordlendingene er tydeligvis færre en før antatt.

Turen oppom Paletten gav heller ingen mindre bomtur, men etter å ha båret oss vei forbi tre personer, fire og en halv paraplyer og en bikkje, åpenbarte det seg tre ensomme nasjonalister med norske flagg og en stolt høytidsstemning i magen. Halvliterne gikk fort ned, – for å unngå for mye regnvann i de edle desiliterne med øl, unnskyldte de seg.

– 17.mai er utepils og utepils er 17.mai, blant annet, sier Stig, som for anledningen er tullet inn i et ullteppe for å kaste anker ved Skansen brygge sammen med to likesinnede.

– Skal man være nordlending, skal man være det på orntli', eller flytte sør- over til pysene, hutrer østlands-Kristoffer akkompagnert av hakkende tenner. Den anonyme tredjemann nikker samtykkende og bader drøvelen i det lyse Nordlandspils, etterfulgt av et magedrag av en halvvtvått sneip.

Marte Bull-Njaa

ASBJØRN MOE (FOTO)

Universitetsbanneren var representert i borgertoget.

Feministisk vit.teori er «rasistisk»

Etter lange, dype og inngående samtaler med en frustrert medstudent som fortviler over tilstandene ("Anything goes", og "Ja, det mener du"-mentalitet) innen ulike fagkretser ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, kommer her et forsøk på å vise hvor det går galt og eventuelle konsekvenser.

Dette innlegget deles i tre deler: 1. Samfunnsvitenskap 2. Relativisme 3 Feministisk vitenskapsteori (visvasteori) Til slutt begrunnelse for tilstanden.

Det finnes ikke noe som heter samfunnsvitenskap. Den eneste vitenskapen som finnes er fysikken. Etter fysikken kommer filosofien som vitenskap ved at dens innsikter i det «nødvendige», dvs. ikke vilkårlig valgte fortolkninger eller antagelser (intuisjonistisk nødvendighet). Samfunnsvitenskapen mangler fysikalsk og filosofisk nødvendighet. Samfunnsvitenskap er synsing, meninger, antagelser, fortolkninger og gjetting forsøkt satt i system, og ved hjelp av HDM og statistikk skal dette få et skinn av vitenskapelighet. Vi hevder at dette skipet seiler under falskt flagg. Samfunnsvitenskap er ikke vitenskap, men kunnskap om samfunnet, samfunnskunnskap, liksom kunnskapen om heimen, heimkunnskap. Det har sikkert sin verdi, men det er ikke vitenskap. Det er dønn umulig å forutsi menneskelig atferd med den grad av nødvendighet begrepet "vitenskap" impliserer og pretenderer. Vitenskap er påstander fremsatt på utvetydig måte. Slike finner man i matematikk og i fysikk. Her er det ikke rom for "Ja, det mener du"-mentalitet eller tolkninger i hytt og pine.

Filosofien driver ikke synsing og innsikt er ikke noe man velger, men noe som kommer til en. Samfunnsvitere (les: kjennere) bør innse at verden er større, mektigere og mer majestetisk til at menneskene kan synse, mene, anta, gjette osv. seg til erkjennelse av den. Verden er større enn menneskene og den åpner seg for oss dersom vi er ydmyke i vår tilnærming til den. Det er ikke det menneskelige subjekt som er "in charge", det er verden som er "in charge". Påstander av typen "Ja, det mener du" viter om liten innsikt i erkjennelsesteoretiske problemer knyttet til det menneskelige subjekt.

Av ulike grunner (vi kommer tilbake til) leder samfunnskunnskapens manglende krav til innsikt i nødvendighet til det som kalles relativisme. Den erkjennelsesteoretiske relativisme hevder at alle oppfatninger eller dommer kun er sanne relativt til en bestemt sammenheng. Spesielt hevdes det ofte at all erkjennelse er relativ til det erkjennende subjekts fysiske, psykisk og sosialt betingede situasjon, og at ingen dommer er sanne i seg selv, men kun avhengig av de enkelte subjekters meninger, overbevisninger og synsvinkler (jfr. perspektivisme). I erkjennelsesteoretisk argumentasjon ligger denne erkjennelsesteoretiske relativismen

stadig oftere til grunn. Dens store feiltagelse er at den overser distinksjonen mellom "the context of discovery" (de sosiale og historiske tilstander en påstand, hypotese fremsettes under) og disse påstanders og hypotesers begrunnelse eller gyldighet ("the context of justification"). Begrunnelsen av hypotesen er det kun prøving mot naturen som kan vise. Det spiller ingen rolle om du er rik, umoralsk, vakker, krokrygget osv. for holdbarheten av en hypotese om kvinner blir undertrykt i nordre Managua i Nicaragua, eller hvorvidt kortbeinte nisser med glassøye og gåstoler sniker på trikken i Oslo. Poenget er at begrunnelsen eller gyldigheten for en påstand eller hypotese er den samme selv under forskjellige sosiale eller historiske tilstander. De fysiske, mentale, sosiale osv. betingelser knyttet til det erkjennende subjekt har ingen verdens betydning for om det subjektet erkjenner er gyldig eller ikke. Det har kort sagt ingenting med subjektet å gjøre. Verden bringer holdbarhet, begrunnelse og gyldighet, ikke menneskene.

Det andre poenget er at denne erkjennelsesteoretiske relativismen avskjærer muligheten for en felles erfaringshorisont. Hvert subjekt med sine relative betingelser står alene i sine betingelser og andre som ikke deltar i disse betingelsene er avskåret fra å kunne ta del i dette subjekts erkjennelse av verden. Dette i ytterste konsekvens kalles solipsisme, "jeg alene". Med den erkjennelsesteoretiske relativisme vil kommunikasjon mellom subjektene prinsipielt være avskåret. Man står alene i sin erkjennelse og synser, mener, antar osv. uten en sjanse for at andre som ikke deltar med dette subjektet i dettes relative betingelser (trist barndom f.eks.) kan sjekke eller kontrollere om denne synsingen med utgangspunkt i de gitte relative betingelser stemmer. Dette brukes da som argument for å forsvare at man kan mene, synse, osv. hva som helst. Man har allerede ekskludert nødvendigheten av en begrunnelse for de ulike relative betingelsers relevans for erkjennelsen. Konsekvensen er en "Ja, det mener du"-mentalitet". Hva dette kalles kommer vi tilbake til.

Et eksempel på en grotesk forvrenging og forlengelse av den erkjennelsesteoretiske relativismen er det vrøvlet som stolt blir proklamert å være såkalt feministisk vitenskapsteori (les: visvasteori) (Feminisme er politikk og har ingenting med erkjennelsesteori å gjøre). Feministisk visvasteori forlenger bare listen av de fysiske, mentale, psykiske eller sosiale betingelser knyttet til det erkjennende subjekt. Forlengelsen består i tillegg av kjønn. Feministene hevder at kjønn har betydning for begrunnelse for erkjennelse av verden, dvs. hvorvidt våre påstander har holdbarhet eller gyldighet. Listen kan forlenges ytterligere: etnisitet, hudfarge, seksuell legning, religion, politisk overbevisning,

inngrodde tånegler osv. Feministene skjønner ikke at alle disse har samme prinsipielle status. (Eller de skjønner det, men gir blaffen) Problemet er at disse betingelser for erkjennelse er ekskluderende, dvs. de som ikke er i besittelse av disse kjennetegn, etnisitet, kjønn, legning osv. er avskåret fra å kunne ta del i erkjennelsen folk med disse kjennetegn innehar. Feministene henger seg opp i kjønn fordi de antar at kvinner er undertrykte, og det er bare tull. Kvinnen har aldri vært undertrykt, og menn har aldri undertrykt kvinner. Noen kvinner; 2, 5, 7, har kanskje vært undertrykt av enkelte menn; 3, 6, 9, 11, men derfra til å slutte at menn undertrykker kvinner er feminismens og den feministiske vitenskapsteoris største konspirasjonsteoretiske feilantagelse. Feministene tror at fordi menn både har bygd verden og har hatt makten er grunnlaget for erkjennelsen blitt forvrengt. Einsteins relativitetsformel gjelder like forbannet godt både menn og kvinner selv om Einstein var mann. Det samme gjelder samfunnskunnskapen: Webers teorier stemmer eller ikke stemmer fordi teoriene enten er gale eller riktige, uavhengig av om vedkommende var mann.

Hos feministene går klageverset: "Du må være kvinne for å erkjenne verden slik vi gjør". Og så

dikter de opp all verdens selvrettferdiggjørende argumenter. Slike som skillet mellom sosialt og biologisk kjønn. Bare tull og røre fra ende til annen. Det er bare ett kjønn, og det er biologisk og alt annet er en metaforsymbolisk avledning uten erkjennelsesteoretisk virkekræft, og skaper snarere uklarhet og rot i begrepene enn klarhet og innsikt. Det faktum at erkjennelsen fordrer at man er kvinne (måtte gud forby) ekskluderer halve menneskeheten og vel så

det. Erkjennelse av verden, sannhet og gyldighet er ikke partikulære og knyttet til enkelte grupper spesifikk kjennetegn, og er derfor tilgjengelig for alle fordi de er mennesker. Dette kriteriet har alle mennesker felles fordi de er mennesker. Det er viktig å tenke hele mennesket i erkjennelsen, ikke deler av det.

Folk med et noe mer beskjedent og demokratisk eller vennligsinnet sinnelag ville kanskje ikke strekke seg lenger enn til å kalle dette feministiske røret for en biologisme. Vi tilhører ikke denne gruppen og kaller en spade for en spade. Feministisk "vitenskapsteori" er derfor reinspikka "rasistisk" og utøverne, i den grad de identifiserer seg dette, er en gjeng reinspikka "rasister". Den prinsipielle parallell er mer enn slående.

Fraksjoneringskultur i NSU

"Hvem er udugelig?" var tittelen på eit lesarinnelegg publisert i forrige utgåve av Utopia. Nils Kristian Bakke er forøvrig lesarbrevforfatter. Han forsvare ein studentpolitisk ukultur som eg og heilt sikkert mange med meg, no vil til livs.

I studentpolitikken er det i realiteten få politiske skillelinjer. Likevel har Norsk Studentunion (NSU) sitt landsting blitt ei slagmark for politisk fraksjonering. Fraksjoneringskåte studentpolitikarar opprettheld eit regime basert på politiske menigheter som "De moderate", "De radikale", "SSF" og "De uavhengige". Fraksjonane blir internt styrt av studentpampar som er ekspertar på faktamanipulering, hersketeknikkar og å piske opp stemninga slik at ein kan stille strenge krav til lojalitet innad i fraksjonen. På fraksjonsmøta kan det gjerne vere hallelujarop og i heile tatt møteklima som i vestlansk-puritaniske bedehus. Men den politiske takhøgda blir vel deretter.

I samband med årets NSU-landsting valte Tromsødelegatane å ikkje gruppere seg i fraksjonar. Motivet for å gjere det er at vi faktisk vil dagens fraksjoneringskultur til livs. Nils Kristian Bakke gjer total skivebom ved å hevde at: "Det vil studentar bør reagere på, er at Tromsø sine studentpolitikere velger å sitte rundt et bord med foldete hender, mens politikk blir skapt og innflytelse fordelt".

Bakke viser med dette at han

ikkje har peiling på kva som faktisk skjedde på NSU-landstinget, der han forøvrig heller ikkje var tilstades. Han kunne i det minste ha tatt seg bryet med å lese igjennom landstingsprotokollen. Der skulle det vel gå rimeleg klart fram at Tromsø-gjengen har absolutt ingenting å skamme seg over. Nils Kristian Bakke kjem nok til å stå åleine på å motstride det faktum at nettopp studentane ifrå Tromsø skaffa seg mykje positiv merksemd med tanke på ekte engasjement, kreativitet og også evne til å få politisk gjennomslag.

Fraksjonistar brukar altfor mykje tid og energi på fraksjonsmøter med utgangspunkt i heilt irrelevante intern-diskusjonar. Fraksjonering dreier seg om å diskutere seg fram til interne standpunkt, for deretter å herje på med

korridorforhandlingar med dei andre fraksjonane. På den måten blir saker liksom avgjort i korridorane og ikkje i møtesalen. Fraksjonane brukar ikkje tida på å få utdebattert sakene, men derimot på alskens taktikkeri før og etter desse hersens korridorforhandlingane. Mange av studentpampane er ekspertar på å matematisk rekne ut korleis stemmekveget vil votere i møtesalen. Det er heilt sant at fraksjonistane brukar minst like mykje tid på taktiske diskusjonar om matematiske problemstillingar som på å

Vi vet at tilhengere og "forskere" av feministisk visvasteori ikke skjønner dette, men så er det heller ingen som har beskyldt "rasister" for å besitte mental disiplin. Vi registrerer at utøverne, "forskere" og motdebattanter (se tidligere Utopia) innen feministisk visvasteori, ikke engang rekker Vik-Hansen til anklene i forståelsen av problemkomplekset.

Hvordan kan så dette passere innen akademiet? Følgende forslag fremsettes:

1. Akademiet er blitt en oppbevaringsanstalt for amatører.
2. Det er langt imellom de store begavelsene og folk med evne til prinsipiell tenkning.
3. Folk i beslutningsdyktige posisjoner lider av beslutningvegring til å hindre at "rasistiske" eller politiserte studier tildeles forskningsmidler og akademisk (intellektuell) legitimitet.
4. Vi lever i et forbannet utvannet demokrati som omfavner alle slags studier, ikke fordi de er sanne, etiske eller erkjennelsesteoretisk forsvarlige, intellektuelt redelige, men fordi "alle må jo få lov til å studere det de har lyst til". Hva er det for noe tull?!!
5. Vi har også et og annet vi skulle sagt om at kvinner tildeles undervisningsstillinger eller stipendiater i kraft av at de er kvinner og ikke fordi deres kompetanse har første prioritet, men det får vente til en seinere anledning. Nemlig!! Kjønn det'a.

Vennlig hilsen Rune Vik-Hansen, filosof!!

debattere dei faktiske politiske sakene.

Fraksjoneringa øydelegg møteklimaet på NSU sine landsting. Dessverre kan det bli vanskeleg å få slutt på denne fraksjoneringa. Studentane i Oslo og Bergen har til saman eit massivt fleirtal av NSU-landstingsdelegatane. Studentparlamentet i Oslo og Unionsmøtet i Bergen har i dag eit parlamentarisk system med intens fraksjonering. Studentane blir valt inn i studentpolitikken for å representere sin fraksjon. Det er også sin fraksjon ein har sin lojalitet overfor når ein er tilstades på NSU-landstinget. Eg er samd med Nils Kristian Bakke i at ein studentpolitisk gjerne kan ha mange lojalitetar å forhalde seg til samtidig. Han nemner i fleng utdanninga, lærestaden, politisk fraksjon og sin eigen politiske ståstad. Nettopp difor bør ein heller ikkje binde seg til bestemte politiske fraksjonar. Som intellektuell vil det dessutan vere heilt uholdbart å parkere seg fast i ein bestemt bås. Det meiner no eg.

Tenk om vi på neste NSU-landsting må innføre ein forretningsorden med restriksjonar mot fraksjonering. Ja, det er eit dumt forslag! Men som samfunnsvitar fryktar eg for det NSU-skrekkszenario at matematikken overtar for politikken.

Hallgeir Løland Torpe

Når natt blir dag sommer

Det verste med Universitets
får jeg de store kvalene. I
pulten ligger eksamenso
vittigheten min smertefull

Mette Strengenhagen (tekst og foto)

Atter en gang må fornuften gi tapt i
sommer og unger som spiser is. Men
skygge, blåtoner og telemarksvinge
bare legger. Snart skjer det. Sola for

Målet er å være på toppen rundt
første midnattssol med en liter vanne
Langt, langt der nede sover Tromsø
sommer og snø, natt og sol. Og i dy
håpefulle på verdens tak. Vi snur ry

Her står jeg og kan ikke annet. De
er på vei inn i sitt fjerde.

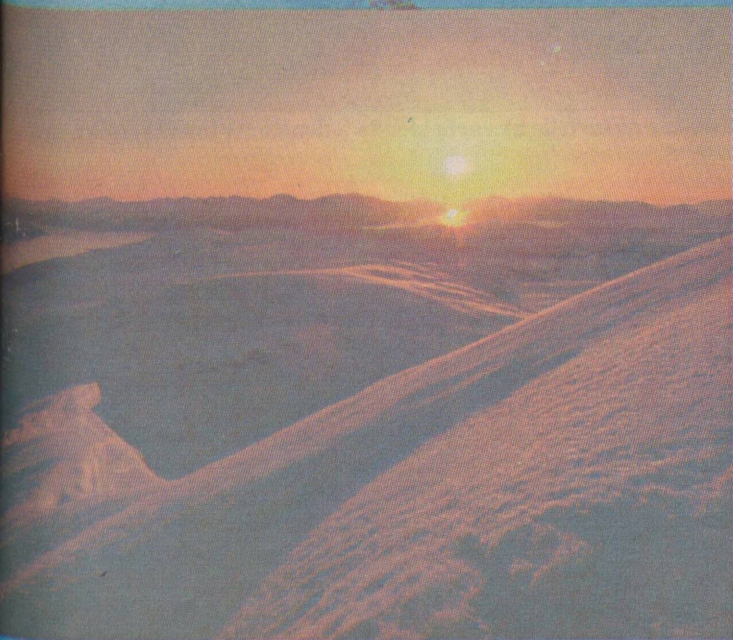

og vinter blir

er at semesteret slutter i mai. Når sola kommer
lesesalen skinner Tinden i all sin prakt. Foran meg på
ikke fullt så praktfull, men likevel i stand til å gi sam-

Tinden trekker oss mot seg en ettermiddag i sol og rått snø. I byen er det
med ski på beina, og ullklær i sekken. Alt er glemt nå. Vi tenker lys og
en liten følelse av sommer, og drister oss til å vandre innover i solkrem og
havet, og dagen skal aldri mer bli natt.

er på lesesalen setter sine spor. Halvveis oppe i siste bratta feirer vi årets
olade. De siste hundre metre er et hav av lys, og på toppen er alt blått.
fjellene. Vi myser mot sola. Verden blir med ett underlig bakvendt. Her er
sover noen professorer skjønnhetssøvnen, lykkelig uvitende om de
og skåler for studentene på Blinder'n.
skulle være ett år i Tromsø

— You need fiber!

Betongprisene på Kræmer er en saga blott etter Eurospar dukket opp – med innbydende interiør og de samme gamle ansiktene. Butikkdamen Eva følger oss gjennom Tromsøs nyeste Supermarked, og viser oss veien gjennom eksamensslitet, til bedre helse og godt humør.

Andreas Knudsen
(tekst og foto)

Eva er student og må jobbe ved siden av for å få penger til et bedre liv. Da vi traff henne smilende bak kassa, bestilte hun straks taledidende student av nudelspisen-de og øldrikkende studenter. Så måtte studentvisen til pers. Vi ansatte Eva som ernæringssekspert og lot henne gjøre innkjøpene og fortelle hva arbeidende journalister må få i seg av vått og tørt for å holde 24 timer. Eva lar både helsekost og grønnsaker passere mens vi traver innover mot en grå og gråere hylle med pappbokser.

– You need fiber! Ikke noe sånn tøys- og-tull luftfiber, men ordentlig fiber. Eva kan leve seg inn i alle uadskillelige pakker kornblanding, tørka frukt og nøtter. Nå står hun foran det vanskelige valget mellom Crispix Fruit og Country Classic. Kvalene varer ikke lenge før hun plukker ned den første for å komme seg videre.

– Hva med hundemat? Dere er sikkert en livlig gjeng.. Hun har rett, men situasjonen reddes av en fast kunde hun må hilse på, og vi er forbi dyremat-hjørnet.

Eva kan fortelle at Kræmer, eh.. – Europris, har masse faste kunder som hun kjenner igjen fra gang til gang.

– De lyser opp hverdagen. Eva kommer med neste forslag, en pakke "digestive bars". – Disse spiste jeg da jeg var med på å stifte en ny elevorganisasjon i Oslo. Hun skjønner tydeligvis det med studentpolitikk.

Lov å kjenne på brød

Nå må jeg kjenne på et halvvarmt grovbrød for å sjekke om jeg er fornøyd.

– Jeg trodde det var en uting å kna og klemme på brød eller for eksempel spise varer i butikken?

– Det er lov å kjenne på brød, og hvis noen spiser smågodt eller tar et bit av et eple, sier jeg ikke noe, men rydder kanskje opp, kaster eplet.

Når det kommer til kundenes manerer, er det viktigste å opptre høflig og vennlig. Eva forteller at mange ikke lenger eier manerer nok til å si hei til betjeningen i kassa.

– Det fins en på/av knapp for oss i kassa. Hvis du smiler og sier hei til kassadama, blir vi glad, forteller hun. – Noen ganger går det andre veien også. – Hvis vi smiler, lyser kunden opp.

Eva forteller at alle ansatte på Kræmer måtte se en informasjonsvideo da butikken skiftet til Europris.

– Nå skal vi ikke representere Europris bare på jobben, men også hjemme. De sa at vi skal drive reklame for butikk-kjeden blant venner også, sier Eva. Vi noterer et glimt i øyet.

Studenter leser ikke

Når vi skal finne fram til drikken, foreslår

Vi ansatte Eva som ernæringssekspert og lot henne gjøre innkjøpene og fortelle hva arbeidende journalister må få i seg av vått og tørt for å holde 24 timer

Eva øl. Hun forundrer seg stort over at det er saft eller juice jeg har i tankene.

– Drikk dere ikke øl? Dere er jo studenter! Ingen studenter Eva kjenner, leser egentlig noe.

– nå er jeg student og skal ha det gøy, men jeg kommer på skrånplanet, på feil spor, liksom" siterer hun den typiske student. Nå har hun funnet frem både melk og mørkt grovbrød til oss – og blåbær-saft. Det mener hun blir perfekt til jobben.

– Åh! blåbærtur! ler hun ironisk.

Kaffe og te har fått en spesielt fin plass i de nye hyllerekkene på Europris. Evergood og Ali er fint satt opp i en takformet disk midt i lokalet. Eva kan fortelle at Evergood selv (AS Kaffein-

dustri – Oslo, red.anm.) har kommet og gjort seg viktige og pyntet kaffedisken. Te står dandert rundt kaffedisken i en hjørnehylle. Fruit Tea Selection blir vår te.

– Jeg er født på Sri Lanka, forteller Eva – og har selv vært på tefabrikk. Teposer er den dårligste teen. Mer forklaring får vi ikke – bare en pakke teposer. Eva vil beholde det eksotiske for seg selv og forteller at hun ofte prøver å bære kasser og kurver på hodet, men at det alltid går galt.

– Jeg flyttet til Tromsø da jeg var tre måneder gammel, unnskylder hun seg.

Egentlig roboter

Eva snakker lenge om det å sitte bak et

kassaapparat og ekspedere apatiske kunder. Hun finner til slutt ut at hun og de andre ekspeditrisene er roboter.

– Vi ser ganske ekte ut, og mange blir overrasket. Hun viser et mørkt, klart blikk som så absolutt ligner et menneskes. – I hvert fall oppfører mange seg som om vi skulle være roboter.

Etter at Kræmer nylig ble til Europris, holder handlestedet åpent til ni, ikke åtte, som er vanlig. Eva forsikrer at lønnen fremdeles er på minste tariff, og altså ikke har gått ned. Klagen hennes går på at det ikke står noe i arbeidskontrakten om senere vakter. Betjeningen har heller ikke blitt spurt om dette. Innvendingen er allikevel ikke verre enn at hun hoppende glad viser butikken til kameraøyet.

• Kultursider

FOTO: METTE STRENGEHAGEN

Det er ikke flaut å innrømme det: Jeg har aldri forstått hva det psykiske er. Spesielt når jeg leser vitenskapelige artikler i for eksempel "Psychology Today", hvor denne psyken kles opp og pakkes inn i en vitenskapelig språkdrakt. Psyken kan bli ordentlig syk og deles da inn i fire grunn-symptomer: angst, depresjon, tvangsritualer og forstyrrelser i virkelighetsoppfatninger. Etter hvert har vitenskapsmenn (der er få kvinner) laget gigantomaniske og fiffige diagnosesystemer over disse fire grunnlidelsene. Problemet er at man har ulike diagnosesystemer å velge imellom. Et amerikansk, et japansk, et kinesisk kanskje tyve, trede systemer.

Hva skjer så med pasienten oppi det hele?

Jeg har funnet ut at jeg klassifiserer til pasient selv. I hvert fall innimellom. Årstidsdeprimert, melankoliker, anlegg for angst eller tendenser til psykopati.

Foreløpig har jeg en dokumentert diagnose: allergiker.

Det betyr ikke at jeg ikke identifiserer meg med mentalt lidende. Tvertom. Det å få allergi var mer enn traumatisk. Det var skremmende. Tenk å bli utdanket av grønnsaker og blomster! Det hele utartet seg slik: Stress. Hele året var preget av stress. Sytten år, aktiv instruktør for to dramagrupper, vokalist i et band, dansing samt tre privatisteksamen ved siden av skolen. Kroppen fikk sporadiske og akutte utslett, elveblest eller en sjelden gang åndenød. Ofte begynte den å hyperventilere – nokså velkjente fenomener.

Heldigvis har jeg vokst opp i en allergikerfamilie. Symptomene ble hurtig observert og tolket. Jeg måtte ta flere tester, fikk riktige medikamenter og god informasjon. Dermed fikk jeg tilbake nattesøvn. Men en sjelden gang skjer det igjen: Det klør og stikker uutholdelig over hele kroppen. Jeg minnes igjen de fryktelige nettene. Dermed står jeg opp, vandrer hvileløst omkring i leiligheten, føler at rommene skrumper inn, drikker masse vann, hiver innpå to Polaramin (2 eller 10 mg) samt en eller to Clarityn (2 mg reseptfrie godteri!) og smører meg inn i kortisonsalve. Hjelper ikke dette for nattesøvn går jeg ut av huset, sykler eller jogger en tur. Det er sjelden dette skjer. Kanskje en håndfull ganger i løpet av et år. Men jeg søker ikke hjelp. Jeg vet at jeg må igjennom det. At det er hukommelsen som har hengt seg opp, at jeg sikkert har spist noe og det går over. Snufs.

MS

Ingen sommer uten festival

Men én festival utgjør heller ingen sommer. Utopia gir deg den nordnorske varianten av et knippe festivaler og andre kulturelle begivenheter.

Tromsø Brass Festival 27.-30. mai

Blås i det! Sjekk for øvrig denne siden:

<http://www.geocities.com/Vienna/Choir/1850/Nframes/MAINFRAMEN.html>

Festspillene i Nord-Norge 18.-26. juni

Hvert år har nordnorske kunstnere og publikum sitt årlige stevnemøte i Harstad. I år er Bjørn Sundquist årets festspillkunstner. Sundquist har en bærende rolle i "Vardøger-Våigasat", og han medvirker med tekstlesning på konserten "Salmer i tid og rom". I tillegg deltar Sundquist på filmseminar og skal sammen med sin nevø Knut Erik Sundquist på bass framføre en helt ny liten forestilling bygd på Henrik Ibsens dikt "På Viddene", med ny-komponert musikk av Bjørn Andor Drage.

Utstillinger, barnefestival og ungdomsfestival arrangeres parallelt. Normorsk Jazzforum fyller 30 år og feirer dette med en hyllest til Duke Ellington. Festivalen arrangerer en rekke seminarer og foredrag. Noen av foredragene er åpne, mens de fleste seminarene har deltakeravgift og påmelding. For fullstendig program se www.festspillnn.no

Riddu Riddu – sjøsamisk musikk- og kulturfestival 21.-25. juli

Kåfjord har mye å by på av severdigheter og natur. Mannda-

Riddu Riddu – festivalen satser på yngre samisk musikk i år.

len er et tettsted hvor det hvert år arrangeres internasjonal folkemusikkfestival. Årets artister kommer fra Sibir, Canada, Grønland, Sapmi og Nordkalotten. I tillegg til oppvisning av band som Aqsarniit (Grønland), Aiaim (Altaifjellene), Halvard Lyshaug Band, Chirgilchin (Sibir), Drum Island, Jetmotor og Per Ivars Orkester, vil det bli duodjimarked og filmfremvisning. I tillegg er det mulig å melde seg på de ulike kurs- og temaseminarene som blant annet omhandler rakubrenning, nordnorske urter til husbruk, plantefarging, kråkesølv og bandveving. Circumpolart joikeverksted anbefales. Riddu Riddu Barnefestival strekker seg over fire dager og har masse aktiviteter, kurs, forestillinger og konserter. Mye foregår utendørs, i dalen og i fjæra. Det

blir leker, matlaging, fiske og mye mer. Se <http://home.c2i.net/riddu/>

Nordland Musikkfestuke 29.juli-07.august

Nordland Musikkfestuke er en 10-dagers festival som arrangeres årlig i tiden rundt Olsok. De fleste arrangementene finner sted i Bodø. Alt fra klassisk musikk til jazz, rock og viser kan oppleves. Årets Nordlandsprofil er operasangeren Ingebjørg Kosmo. I år kan festivalen skilte med 481 artister (55 internasjonale, 205 nasjonale og 221 lokale). www.nordland-musikkfestuke.no

HAMSUN-dagene, Kulturfestivalen i Hamarøy

Denne etter hvert tradisjonsri-

ke festivalen kan nås av publikum når årets Hamsun-dager legges ut på nett i løpet av juni. Kulturfestivalen går av stabelen i august. Se <http://home.sol.no/~hamsdag/>

Varangerfestivalen 11.-15.august

Finnmarks store jazzfestival arrangeres årlig i Vadsø. For fullstendig program se <http://home.eunet.no/~vads-jazz/>

Andre festivaler:

Soulsvær – bluesfestival i Henningsvær, ASSITEJ – internasjonal barne- og ungdomsteaterfestival i Tromsø (10.-19.juni), Tromsø Flerkulturelle Folkfestival (11.-12.juni), Tromsø Internasjonale Havfiskefestival (7.august).

MS

Sideblikk

Bygningene trer frem i sin klareste form nå. Endelig er jeg utenfor og kan se dem. Etter år med sirkulering innenfor veggene vet jeg nå at alle mine inntrykk derfra ikke kunne sette meg over i denne dimensjonen. Ikke bare husene med folk i hagen som flyr forbi der jeg sitter tungt i setet på flybussen, men også trærne og de viljeløse sementblokkene som utgjør autovemet langs motorveien. Men dette samfunnsmessige, alt dette som menneskene setter seg ned og tegner, for så å flytte det ut i virkeligheten, - det er det som anklager meg nå.

Kunstige former som griner mot meg at jeg er sperret ute. Jeg får virkelig ikke være med på denne perverse festen lenger. Hele det systemet som har lurt meg til å se en falsk virkelighet, er det som plutselig står der likegyldig til

min eksistens. Bit for bit faller bildet fra hverandre etter hvert som jeg ekskluderes og sendes i fengsel. Friheten til å gå rundt i hele lekegrunden er tatt fra meg. I en fryktelig domfelling sendes jeg nå ut av grinden. Ikke som en urettferdig hevn over meg som ville hate all denne materien, men som en selvforskyldt konsekvens av at jeg klipet hull i lovens nettinggjerde.

Selvfølgelig er jeg dypt forbauset og rådvill i denne nye virkeligheten. Jeg er som et lite barn som har sperret mor og far inne på toa-

Selvfølgelig er jeg dypt forbauset og rådvill i denne nye virkeligheten.

lettet og kravler ut husdøren uten noen til å peke og fortelle meg hva fuglene heter eller vise meg sandkassen og lære meg hvor engasjerende plastspaden er. Det bisarre er hvor få mennesker som er her. Riktignok flyker byggefelt med bolig-

Securits

blokker forbi, men jeg kan ikke nå disse indivi-

dene. Selv ikke om jeg hadde sittet ved middagsbordet sammen med en av disse lykkelige trebarnsfamiliene. Kjøttkakene hadde smakt det samme, vi hadde snakket om det samme, men jeg hadde ikke vært der. Jeg må stirre vemodig inn i verden, for jeg skjuler intet. Jeg spiller ingen roller da jeg på overflaten er lovlydig og treskyldig, mens jeg under masken trår på andres eiendom. Jeg kan ikke gå utover min egen grense, så lenge den er meg selv. Bare i et samfunn av forstillelse og perifer enighet om upersonlige lover, laget for lenge siden og indirekte gjennom en labyrint av et byråkrati, - kan jeg bryte loven. Er finnes jeg bare i egenskap av påvukt. Noen har laget livet mitt og de andres, og de har laget oss med bare litt vilje. Normene, tradisjonen, den kristne/humanistiske moralteknikk; kulturen. Ikke mange er sterke nok til å tjene seg selv i dette, og de som gjør det, sni-

ker seg unna og spiller lovlydig borger for å kunne opprettholde materiell standard og fysisk bevegelsesfrihet. Jeg gjorde det med vilje, og jeg tilbyr alle å se det. Jeg gjorde det ikke som protest eller fordi jeg mislikte lovligheten. Så må jeg altså ut. Det finnes ingen utkaster, og lovens fysiske arm er ugyldig. Alene overfor noe utenfor må jeg finne meg til rette.

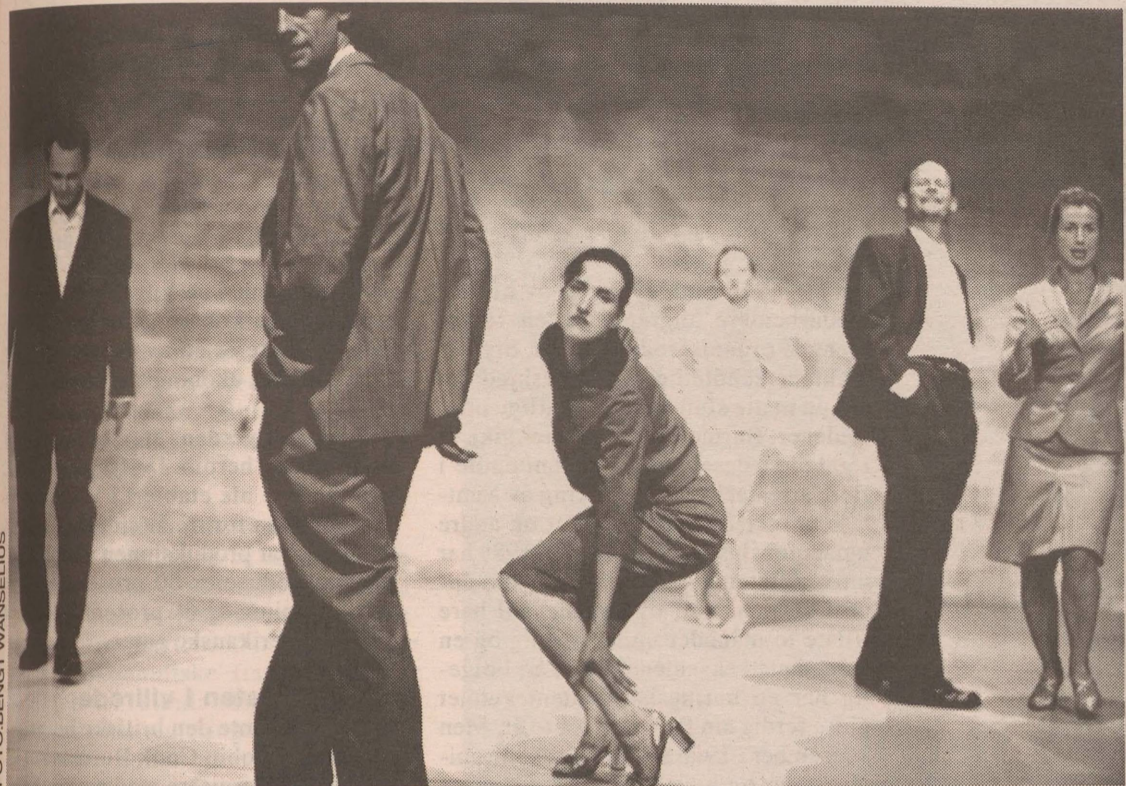
I det flyet landet og jeg fyrte min første sigarett i solskinet ute, så jeg for første gang avglansen til en apokalypse. Jeg hadde nært fått hjerteklapp sammen med politiet, og havluft skremte meg. Monumentale og ignorante lå tindene sløret i en utsigelig frihet. Om jeg er inkludert i den sosiale staten eller ikke.

Men skikkelsen min er ikke glemte. Den ble oppdaget tidligere, mens jeg var umyndig. Så ble den plassert og systematisert, gitt et arkivnummer og innlemmet i arkivet.

Anonymt bidrag

the 13th ASSITEJ world congress and festival:

Verdensfestival med scene i Tromsø:

"Hemliga Rum" med Birgitta Egerbladh Danseteater fra Sverige.

"Hans og Grete" med Gruppe 38 fra Danmark.

- Dette er en festival hvor profesjonelle teatergrupper fra hele verden møtes i et faglig forum for å utveksle erfaringer og kunnskap, sier Chris-

Hun er info- og presseansvarlig for ASSITEJ-festivalen. I tillegg til de rundt 80 forestillingene som avvikles, arrangeres det forskjellige seminarer og

workshops for alle faglig interesserte. Hvert tredje år iscenesettes en internasjonal teaterkongress. Sist ble denne avholdt i Rostov. Den gang var Berlin favorittkandidat for 1999-arrangementet, men Tromsø, etter initiativ fra Kulturhuset – stilte som motkandidat. Festivalen var i utgangspunktet lagt til Stockholm, men ble flyttet til Ishavsbyen etter en lokaliseringdebatt.

Omtrent 32 produksjoner vil vise rundt 80 forestilling-

er. Hålogaland Teater, som er samarbeidspartner, har blant annet urpremiere på "Jakten på Forestillinga" av Ketil Høegh. Videre trekker Stang Lund inn mangfoldet fra vakre poetiske stykker, danseteater og gateater, til eksotiske innslag som indisk tradisjonell dans.

Blant deltakerne på seminar og workshops venter ASSITEJ på Suzanne Osten, som er en anerkjent svensk regissør, og Torbjørn Grass, kom-

ponist og eksperimentell, nyskapende teatermusiker. Dessuten skal TeenStreet Chicago ha danse-workshop m/ Hip-Hop teater som tema, og fra Japan kommer workshop i Kabukiteater – dette bare for å nevne noen.

ASSITEJ står for Association Internationale du Théâtre pour l'Enfance et la Jeunesse – på norsk Internasjonal forening for barne- og ungdomsteater. Organisasjonen arbeider for å fremme kvalitetstea-

ter for barn og unge og har ca 60 medlemsland, hvor de fleste institusjonsteatre og frie sceniske grupper er medlemmer. Den profesjonelle festivalen har blitt et fagtreff for regissører, dramaturger, scenografer og skuespillere. Christine Stang Lund understreker at den ikke er forbeholdt faglig interesserte og oppfordrer dermed publikum til å ta kontakt for eventuelle påmeldinger.

MS

Variabel kvalitet i diktkonkurranse

- Vi hadde nok ventet et høyere litterært nivå, men alt i alt vil jeg si at diktkonkurransen har vært en suksess, sier Utopias representant i juryen, Andreas Høy Knudsen.

Ragnhild Vik Nilsen

Ifølge Høy Knudsen var det ikke vanskelig å plukke ut vinnerne.

– Enkelte av diktene lå på et helt annet nivå enn resten av bidragene.

Etter jurymøtet sa flere seg fornøyd med variasjonen i vinnerdiktene. Selv om de tre beste plasseringene gikk til dikt med bunden form, var de likevel svært ulike tematisk sett, noe som førte til en deling av andre-plassen og sammenslåing av kategoriene.

Novellekonkurranse

Diktkonkurransen har løftet engasjementet i Litterære Drypp, som nå ser lysere på framtida for studentgruppa. Erfaringen fra diktkonkurransen kan komme godt med når de nå utlyser novellekonkurranse. Denne gangen blir fristen lengre og uten kategorier eller tema. Derimot vil mengden av tekst per bidragsyter begrenses til fem A4-sider, som må innleveres før februar til neste år.

Fysikkstipendiat på førsteplass

Svensken Mårten Blixt (28) har studert i Tromsø siden 1992 og har aldri før deltatt i noen lignende konkurranse.

– Jeg likte ideen og mente at en slik konkurranse var et bra tiltak som burde støttes. Blixt har hatt mye å gjøre med studiene og savnet et litterært miljø, derfor satte han pris på muligheten diktkonkurransen har gitt ham til å få tilbakemelding på skrivingen.

Blixt kan ikke huske nøyaktig når han begynte å skrive, men anslår at han har skrevet i omkring ti år. Selv om det er dikt han skriver, leser han lite fra denne genren selv. Tage Danielsson og Jorge Luis Borges betrakter han derimot som viktige forfattere i forhold til egen skriving.

– Jeg skriver for å lære meg å skrive, sier vinneren.

Juryens vurdering

I vinnerdiktet "det dundrar" setter Mårten Blixt mennesket som en motsetning til solen, samtidig som man aner et nærmest symbiotisk forhold mellom mennesket og naturen rundt. I tillegg er solen i dette diktet ikke symbol på liv, som så ofte el-

lers, men på døden. Juryen setter pris på det uvanlige motivet. Likevel er det først og fremst Mårten Blixts evne til å utnytte den bundne formen han har valgt, og likevel få frem et innhold, som gjør dette til et vinnerdikt.

Mårten Blixts dikt på andre plass er det eneste episke diktet som nådde opp til plassering. Den bundne formen fremhever diktets unike tone. I tillegg til de rent lyriske kvalitetene lar juryen seg rive med av historien som

fortelles og den vemodige stemningen.

André Stener Kalstads dikt "Dagdrømmer" er bundet i en streng form, og det delte Blixts andre plass.

Juryen ble fascinert av forfatterens evne til å uttrykke allmennmenneskelige tanker på en enkel måte. Det som brakte dette diktet helt til andre plass, var dets naivisme kombinert med dybde. Ole Giævers "en" får fint frem de motsetninger som finnes i alle mennesker, og juryen fant diktets personlige stil og visuelle fremtoning svært spesiell, noe som gav Giæver en tredje plass blant de mange bidragsyterne.

– Enkelte av diktene lå på et helt annet nivå enn resten av bidragene.

Andreas Høy Knudsen

Det dundrar

av Mårten Blixt

Det dundrar och darrar
det vreden väcker
när jag i slagfältets tynande liv
min törst släcker
Drikker av det som föll med Solen

Orubbligt stark och stor
jag stod en kväll
med fladdrande färger i blodrött ljus
jag såg som dödens gesäll
Det som förut levde under Solen

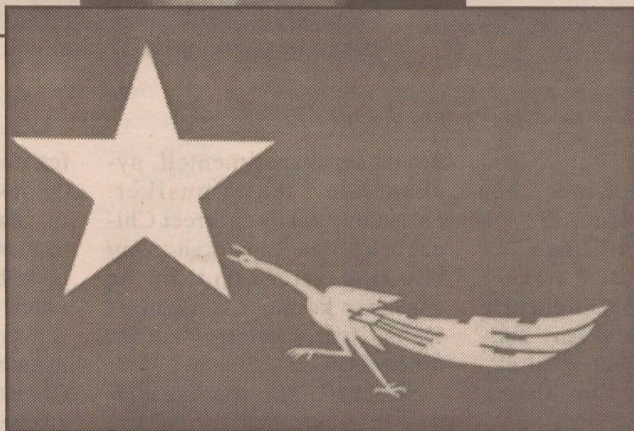
Med en hyllning till livet
bakom mig det sjöng en kör
den sjöng om stolheten
i det som sakta dör
När det lägger seg med Solen

Så sant större enn mig
måste min baneman vara
Varm och lyster
så måste du svara
Om Solen

Heroin og krokodilletårene

FOTO: FREE BURMA ASSOCIATION

Aung Sang Suu Kui datter av den store frihetshelten Aung San og vinner av fredsprisen i 1991, er i dag leder for partiet NLD (National League For Democracy) som vant det demokratiske valget i 1990.

– Until we have a system that guaranties rule of law and basic democratic institutions, no amount of aid or investment will benefit our people. Sier hun i et berømt sitat.

Den 4 januar 1948 erklærte den Burmesiske unionen selvstendighet, da ble landet splittet av borgerkrig. Burma er et multikulturelt samfunn med 46 millioner innbyggere og mer enn hundre forskjellige etniske grupper. Ulike etniske minoriteter og kommunistiske grupper kjempet om makten. Borgerkrigen har delt landet de siste 50 årene, og i dag går uavhengighetskamp og borgerkrig hånd i hånd.

Ne Wins propaganda

Millitæret ledet av general Ne Win tok makten andre mars 1962, og dermed ble et 14-årig demokratisk eksperiment avsluttet. Siden den gang har grunnleggende ytringsfrihet og menneskerettigheter blitt fullstendig neglisjert. Landet har gitt seg hen til en selvpålagt isolasjon og økonomien har forfalt. General Ne Win har gjort seg selv til en uangripelig president som har styrt landet med jernhånd de siste 26 årene. Han kontrollerte landet ved hjelp av skremselspropaganda og bruker det militære etterretningsvesenet til å undertrykke sine politiske rivaler.

I 1988 brøt motstanden mot ettpartiststyret og militant sosialisme opp til overflaten. Ne Win sa fra seg presi-

dentmakten, men det er antatt at han trakk seg inn i skyggene for å unngå demonstrasjoner for demokrati.

Ne Win er fremdeles en reell maktfaktor i Burma.

I september 1988 fikk Burma sjansen til å velge en nasjonal leder, National League for Democracy (NLD) med Aung San Suu Kyi vant. Hæren, under ledelse av general Saw Maung, dannet da Den statlige komiteen for gjenoppretting av lov og orden, og gjeninn-satte militærstyret.

Stengte universiteter

Det nye militærregimet lovte å gi fra seg makten til den som gikk seirende ut av valgene i 1988. Dette var deres offisielle erklæring i 1988. Regimet forkynte sin oppslutning til markedsøkonomi, utenlandske investeringer og flerpartisystem for Burma og resten av verden. De arrangerte et nytt valg i mai 1990 som NLD dominerte. Aung San Suu Kyi ble holdt i husarrest i forkant av valget i 1990, og ble først løslatt seks år senere i 1995.

I oktober 1996 begynte regjeringa å begrense Suu Kyi's bevegelser, og de økte systematisk trakasseringen av hennes partifeller i NLD. I november

Et land hvor du blir skutt for å si din mening, et land med 2000 politiske fanger. I dag er Burma et isolert diktatur og en stor narkotika -produsent. Militæret kontrollerer massene med våpenmakt og Burmesiske journalister kjemper om verdens oppmerksomhet.

ble bilene til Suu Kyi og to av hennes medarbeidere angrepet av en folke-mengde organisert av regimet. Styres-maktene sendte henne en beskjed om at hun måtte slutte med offentlige opp-tredener. Burmesiske studenter gikk ut i gatene i desember, noe som endte i flere arrestasjoner og lukking av samtlige universiteter, høyskoler og andre utdanningsinstitusjoner. Siden 1988 har universitetene og høyskolene vært åpne i 26 måneder, og regimet vil bare tillate to måneder undervisning og en måned med eksamener hvert år. Følgelig har en burmesisk student hvert år. Følgelig gjør ferdig sin BA- grad på to år. Men i desember i 1996 stengte altså alle uni-versiteter og høyskoler for godt.

Den statlige fred- og utviklingskomiteen

Det burmesiske folket viste sin oppslutning om demokratiet ved valgene i 1990, men militærjuntaen sitter ennå ved makta. I 1997 skiftet regjeringa navn til Den statlige komiteen for fred og utvikling, men politikken forblir den samme. Navneskiftet markerte at landets etterretningssjef Khin Nyunt hadde fått sine menn inn i de ledende stillinger på bekostning av eldre hær-veteraner.

Løslatelsen av nobelprisvinneren Aung San Suu Kyi hadde gitt nytt håp til demokratibevegelsen, men bare to år senere stilnet all opposisjon. Den gjenstridige Suu Kyi hevet stemmen i et video-intervju som ble smuglet ut av landet: "Om vi var døde og begravet ville regimet ikke bry seg om å arrestere noen..."

Enda en husarrest

Det siste slaget mot NLD ble gitt i 1997 da partiet skulle feire syvårsdagen for "valgseieren". Mer enn 300 NLD-akti-vister, inkludert 60 valgte parlaments-medlemmer, ble anholdt i hovedstaden Rangoon og Mandaley og møtet ble stoppet. I kjølvannet av politiaksjonene ble NLD medlemmer over hele landet tvunget til å si fra seg medlemskap i organisasjonen, og Suu Kyi ble igjen plassert i husarrest.

Sjefen for etterretningstjenesten, Khin Nyut, beskyldte Suu Kyi og NLD for å ha mottatt over 85 000 dollar fra amerikanske kilder. Affæren førte til arrestasjonen av fire sentrale opposisjonelle: Suu Kyi's nære medarbeidere, hennes kusine og hennes bror. Tre ble dømt til 3 års fengsel og en fikk livstid for høyforræderi.

Størst på heroin

De fleste mener at Burmas medlemskap i Organisasjonen for land i sør-øst Asia (ASEAN) har styrket Khin Nyuts grep om makten. Det burmesiske etterretningsvesenet hvitvasker en strøm av narkopenger til de offentlige

investeringene i næringslivet. Burma beryktede narkobaroner herjer fortsatt fritt, og dette er en av grunnene til at USA innførte økonomiske sanksjoner i 1997.

Burma er verdens største produsent av opium og heroin. De første amfetamin-lab'ene ble etablert i Wa fjellene over Yunnan for tre år siden, og siden den gang har produksjonen eksplodert. Burma produserer 80 prosent av verdens rå-opium og 60 prosent av all heroin på amerikanske gater.

Vesten i villrede

I 1997 fordømte den britiske utenriksministeren Robin Cook Burmas regjering for å fraternisere med narko-baroner og sa at landet ville bli utestengt fra det forestående møtet mellom Europiske og Asiatiske land i april 1998. EU's visaregler gjorde det umulig for delegater fra Burma å delta på møtet, sa Cook. Malaysias statsminister, Mohatir Mohamed, slo tilbake og sa at dette kunne føre til boikott fra flere ASEAN-land. Til slutt ble hele møtet avlyst på grunn av Burma-spørsmålet.

ASEANs avgjørelse ble dårlig mottatt i Washington. Forholdet til Burma hadde allerede falt til uante dybder etter at Clinton forbød all amerikansk investering i Burma. Sanksjonene var et resultat av sterke appeller fra lokale pressgrupper. 12 amerikanske byer, en kommune og staten Massachusetts hadde allerede innført Massachussets forbød forretninger med selskaper som handlet med Burma. Flere amerikanske selskaper hadde allerede trukket seg ut av landet.

Amerikanske universiteter ble over-svømt av kampanjer som oppfordret folket til å boikotte varer og aksjer fra selskap som handlet med Burma. Pengene fra universitetene måtte ikke ende opp i Burma!

Solgte ambassaden

På grunn av regimets økonomiske politikk fikk økonomien et bunnpunkt i 1997. I oppgangstider var det flere biler på gatene, butikkene var fulle av varer og nye bygninger skjød opp over hele Rangoon. Pengene kom den gang fra oljeselskapene, utenlandske kilder og salg og frakt av narkotika. Mesteparten forsvant i luksuriøse innkjøp som ble betalt med utenlandsk valuta. Fint lite ble brukt til utbygging av økonomien. Kort sagt – pengene kom inn, ble brukt og forsvant ut igjen.

Den offisielle kursen på den lokale valutaen er blitt et stort problem. Den ble satt til seks kyat per USD, 40-50 ganger høyere enn kursen på svartebørsen dette. I september 1988, da juntaen tok over makta, var landet bankrot. Ved å selge store eiendommer rundt ambassaden i Tokyo reddet re-

gjeringen seg fra fullstendig kollaps.

De utenlandske investeringene har ført med seg en omfattende korrupsjon. Etter at reformene begynte i 1989, har bare en femtedel av de 6 milliardene USD som har kommet til landet, blitt investert (ifølge verdensbanken). Olje- og gassektoren utgjorde 900 millioner, og brorparten betalte for prøvninger til selskaper som senere trakk seg ut av landet. De siste årene har medarbeiderne ved de utenlandske ambassadene i Burma merket en tydelig nedgang i antall forespørsler fra investorer.

Klarte ikke å lokke turister

Regimet organiserte så en diger reiselivskampanje, et såkalt Besøk Myanmar-år, men de fleste turistene har uteblitt. Styresmaktene klandrer NLD for denne økonomiske fiaskoen og for flukten av utenlandske investorer. Samtidig har regjeringa brukt over 200 millioner dollar på våpen hvert år, mens budsjettet for helse og utdanning har blitt redusert. Forsvaret utgjorde 40 prosent av nasjonalbudsjettet i 1997. Dette tilsvarte 23,3 milliarder kyats. Til sammenligning brukte landet 6,6 milliarder kyat på utdanning og 2,3 på helse.

Krokodilletårer

I kjølvannet av Besøk Myanmar-året har regjeringa skrappt seg til bunns i pengekisten, og i 1996 måtte de trykke opp flere sedler for å kjøpe dollar på det åpne markedet. De hindret til og med bankkunder å ta penger fra kontoene sine ved å plassere etterretningsoffiserer bak skrankene. Myndighetene hadde fått panikk. De arresterte næringslivsfolk og private kjøpmenn og beskyldte dem for å manipulere markedet ved å hamstre dollar.

Prisene på matvarer eksploderte fordi kyaten ble verdiløs. Overgangen til kommandoøkonomi har hjulpet lite. Når kyaten brøt sammen, kollapset også planene om liberalisering av økonomien.

Juntaen trenger utenlandsk valuta, og har nå begynt å tigge penger fra det internasjonale samfunnet. Disse skal brukes til å bekjempe HIV/AIDS og narkotikasmugling, hevder de. Regimet krever opphevelse av sanksjonene og utvidet utviklinghjelp.

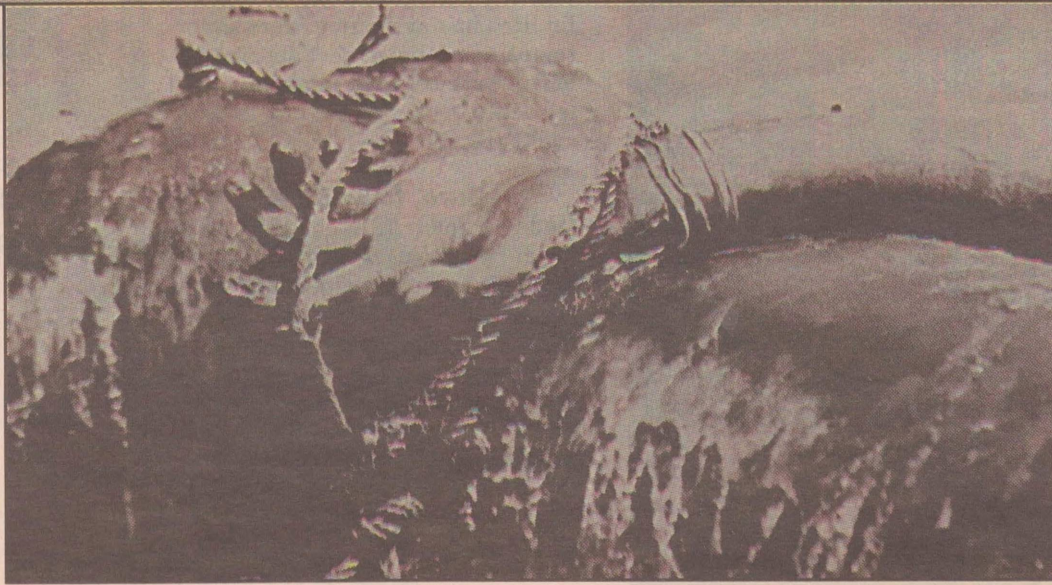
I Burmas fengsler sitter det mer enn to tusen politiske fanger – mer enn tusen av disse er studenter. Regimet holder fortsatt folket i sjakk ved hjelp av våpenmakt, og de holder seg ved makten ved å undertrykke sitt eget folk. Mer enn hundre tusen etniske burmesere har derfor flyktet over grensen til Thailand, og over 1 million burmesere arbeider ulovlig i Thailand. Er dette evige spillet om narkotika og AIDS bare et internt spørsmål? Vil noen endelig forstå spørsmålet?

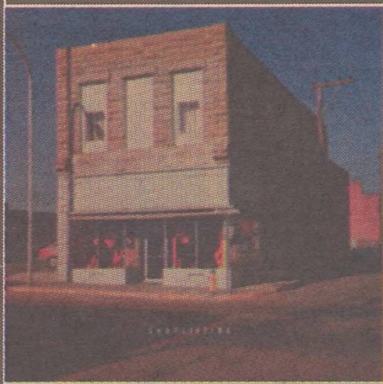
Skrevet av:
Kyaw Moe
Burmeseisk
radiojournalist
DVB-radio
(Oversettelse:
Michael wynn)

Burmesiske styresmakter foretar, i følge Free Burma Coalition, jevnlig overgrep mot menneskerettighetene. Over er Thailandsk politi i ferd med å undersøke ofre etter et burmesisk angrep på flyktninger inne i Thailand. Mannen til venstre ble funnet i elva Salween, nedenfor en burmesisk militærleir.

Musikk

Straw
- Shoplifting

Straw består av fire unge, britiske gutter oppfostret på den vanlige blandingen av 60-talls Beatles og Stone Roses, og det høres. Coveret viser dem poserende i tradisjonell uniformering; skinnjakker, anorakker og adidas-joggesko foran en rekke erkebritiske rekkehus – arbeiderklassehus, selvfølgelig. Da kommer det kanskje ikke som noe sjokk at musikken reflekterer utsmykningen. Shoplifting består for det meste av vanlig indiepop, som de fleste ble lei av en eller annen gang på høsten -95. Musikken kan derfor sammenlignes med mer eller mindre kjente band i det uendelige. Plata har et snev av Happy Mondays, tidlig Blur, Travis, Supernaturals, Rialto og bruker til tider en Dodgy-aktig vokal. Med andre ord – ganske rett fram gladpop. Samtidig er de for intelligente til å falle i "gladband-graven", sånn som Menswear og Bennett. Og for all del – Straw kan skrive melodier. Hele albumet er laget rundt erfaringen av å spille et band som mislykkes (se Moving to California), men ellers har ikke Straw så mye de vil si. Dette kan for så vidt være en forfriskende avveksling fra mye av dagens britiske indiemusikk, som i sitt forsøk på å være sjelesøkende ender opp som patetisk.

Selvfølgelig inneholder plata ikke bare gladmusikk. Musikken har faktisk blitt beskrevet som psykedelisk innpakket danserock, dominert av melodier og elektronikk. En gjemt perle er det hemmelige sporet Galveston, som bandet desverre ikke har skrevet selv, men som absolutt øker verdien. Alt i alt kan vi kalle dette albumet en modernisert utgave av britpop – i så måte får det bestått. Likevel håper jeg Straw finner på noe litt morsommere til neste gang.

Bianca Johansen

Mack-kjellerens nye meny:

King Creole står han a'

"Cajun" og "kreolsk" kjøkken oppsto i sydstaten Louisiana.

Vi eter pasta til langt opp i halsen. En passelig ung svenske fikk heldigvis lyst til å gi et helt nytt smaksbilde til studenter og andre ivrige kafegjengere i byen. I begynnelsen av mai satte Mack-kjelleren kreolsk mat på menyen, vi har prøvd den.

Forkledt som sultne studiner bega vi oss ned i kjellerdypet. Ryktene om fersk sydstatsmat med kreolske røtter fikk det til å vibrere i neseborene, ganen smurte seg med velmenende spytt. Ord som "Maqechoux" og "Quesadilla" hadde vi aldri hørt i denne byen før, og om bare straks skulle vi vite hva som lå bak disse syndige navn.

Poppers forever

Den smektende stunden i nysgjerrig affeksjon innledes med dryppende ostebiter dyppet i salsa og rømme. Idet vi kjenner salsaen prikke nedover spiserøret, lar vi rømmen stå urørt. Den skal imidlertid vise seg å komme til nytte senere. En liten hær av svetteperler samler seg på overleppen, cheddar river! I heftig pardans med jalapenos løfter den oss over byen, bak enhver synkende sol.

Burn, baby burn

Under vignetten "spennende middager" har svensken ved grytene lirket inn saftfulle stykker med sinnsykt krydret kjøtt og kylling. Til vår store nytelse setter vi til livs svalende rømme og maisstuing ved siden av de blodige dyreskivene. Skorpen er sprø, vi blir det samme av de 48 krydderne den er frambragt av. En bydende fallisk maiskolbe troner midt i retten, tenner mot væske gir ganen pustepause.

Lone rider

Ingen av våre menn har tidligere

kjent seg tilsvarende mørbanket, selv ikke etter ni døgn i sadelen. Et kobbel av gjestene ved nabobordene skotter tidvis mot vårt lille intermezzo, i en ubevoktet stund ser vi vårt snitt til å spenne skyterne av. Med hælen skyves flerløperne under stolen, usett som de gjerne er. Vi avsier en høytidelig ed om å viderebringe kveldens opplevelser.

Kyllingsvette

Vi innser snart at vi er på randen av ekstasen, og skuler forsiktig over mot et grillt kyllingbryst. Svømmende på indiansk "corn stew" – maisstuing, må vite – er det ydmyke brystet møre enn softis. Sprø grønnsaker og en svær skive tomat fra grillen setter også fart på fantasien. Ikke før vi har fortært restene av tilbehøret og slikket tallerkene, er vi fornøyde.

Under vignetten "spennende middager" har svensken ved grytene lirket inn saftfulle stykker med sinnsykt krydret kjøtt og kylling.

Kruttholdig meny

"Cajun" og "kreolsk" kjøkken oppsto i sydstaten Louisiana. Det kreolske kjøkkenet blander matvanene til franske og spanske settlere med slavenes mattradisjoner. Det kreolske kjøkkenet inneholder flere særegne sauser som er kjent e for sine kremete og fyldige smaker. Dette skyldtes et rikholdig arsenal av urtekrydder. Oksekjøtt, fiskekjøtt, reker, alligator, hare og kylling oses gjerne på grillen i en salig krydderblanding. Kombinasjonen av grønnsaker og frukt fra Karibien, Sør-Amerika og Europa kombineres med indianske tradisjoner. Det er en pittoresk, men kruttholdig meny å forholde seg til.

Utopia testet maisstuingen og friterte poteter på Mack-Kjellerens meny.

Marianne og Ingrid

Fafo prisen 1999

Forskningstiftelsen Fafo har som mål å skape og formidle forskningsbasert kunnskap til nytte i strategisk planlegging for sentrale beslutningstakere. Fafos virksomhet er delt inn i tre sentre: Senter for studier av fagbevegelse og arbeidsliv, senter for studier av offentlig politikk, senter for internasjonale studier.

Fafo-prisen har som formål å påskjønne samfunnsvitenskapelige arbeidere som har verdi og betydning for fagbevegelsen, og bidra til at dette arbeidet blir formidlet i Norge. Til bedømmelse vurderes alle norske samfunnsvitenskapelige hovedoppgaver.

Prisen er på 25 000 kroner og deles ut av Fafo til den eller de som gjennom sin hovedoppgave har behandlet tema som er sentrale for fagbevegelsen. I tillegg vil Fafo kunne påta seg ansvaret for å mangfoldiggjøre arbeidet for distribusjon i Norge. Arbeider som innleveres til bedømmelse merkes «Fafo-prisen» og sendes eller leveres i fire eksemplarer til Fafo.

Frist for innlevering av arbeider til bedømmelse for 1999 er 25. juni.

Sendes til: Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo

nettPreik

Semesteret nærmer seg slutten, eksamenstiden likeså – og utopias siste nummer før sommeren betyr siste nettpreik før sol og sommer tar overhånd.

Først ut denne gang er Zmag på www.zmag.org, et amerikansk politisk magasin på venstresida. Kjente radikale skribenter som Noam Chomsky tar oppgjør med amerikansk (og vestlig) mainstream politikk. Mens vi er inne på politikk: Neo-Luddites på et så teknisk medium som internettet, er ikke det en selvmotsigelse. Selvfølgelig ikke vil noen mene. Hva i huleste er det jeg snakker om? Sjekk disse sidene for svar: <http://www-users.york.ac.uk/~socs203/luddites.htm> og <http://www.syntac.net/hoax/ludd.html> samt http://www.cudenver.edu/~mryder/itc_data/luddite.html

Neste ut er Troma Productions på www.troma.com, produsent av verdens verste møkkafilmer. Hvem husker vil ikke uforglemmelige epos som Class of Nuke'em High og ikke minst – Toxic Avenger serien som handler om en highschool taper/mobbeoffer som blir monsterhelt når han faller oppi ei tønne med radioaktivt avfall. Disse filmene får Ed Woods samlede filmproduksjon til å ligne på Oscar kandidater. Styr langt unna hvis du har snev av politisk korrekthet samt hvis du ikke liker kvalme, ekle, elendige drittfilmer. For alle andre: velbekomme.

Hvis du mot formodning skulle kjede deg i sommer, kan du jo ta turen innom roteskuffen på kjøkkenet for så å skru sammen de mest usannsynlige ting. Siden heter "Bizarre Stuff You Can Make In Your Kitchen" og er å finne på <http://freeweb.pdq.net/headstrong/>. Her finner du blant annet oppskrift for hvordan du kan lage en radio(!) av skrot du har liggende. Uunværlig hvis du strander på en øde øy. Til tross for litt MacGyver-assosiasjoner er dette er en kjempefin side. Takk til Trude for tips.

Det var alt for denne gang, for ikke å si dette semesteret. Håper linkene listet på denne spalte har ført til opplysning og innsikt. Hvis du i løpet av sommerferien kommer over noen interessante linker, kan du som alltid maile de til deThomaso@c2i.net. God Sommer....

Vi noterer at...

...det er mye bra fitte i et stygt tryne, i hvertfall er dette noe TV Tromsø kommer til å konkludere med etter å ha tatt i bruk uttrykket "Horeinsvasjon" i beste lokaltid. Tro hva våre naboer, russerdamene mener om trynene på TV Tromsø etter å ha blitt servert krigsbeskrivelser av en kanal hardpornoblader bare kan drømme om?

...Geelmuyden & Kiese skal tas til hjelp for å profilere Tana kommune på en positiv måte da tidligere nevnte kvinner har fått mer enn en varm velkomst i nabofylket. Hva med å jobbe med profilen av hele landet som prostituerer seg for mer enn en verdensmakt?

...fotball er fortsatt viktigere enn krig og elendighet – i følge tabloidmediene. Det syns heldigvis ikke Salman Rushdie som deler av Vi-noterer-at-redaksjonen allerede har håndhilst på!

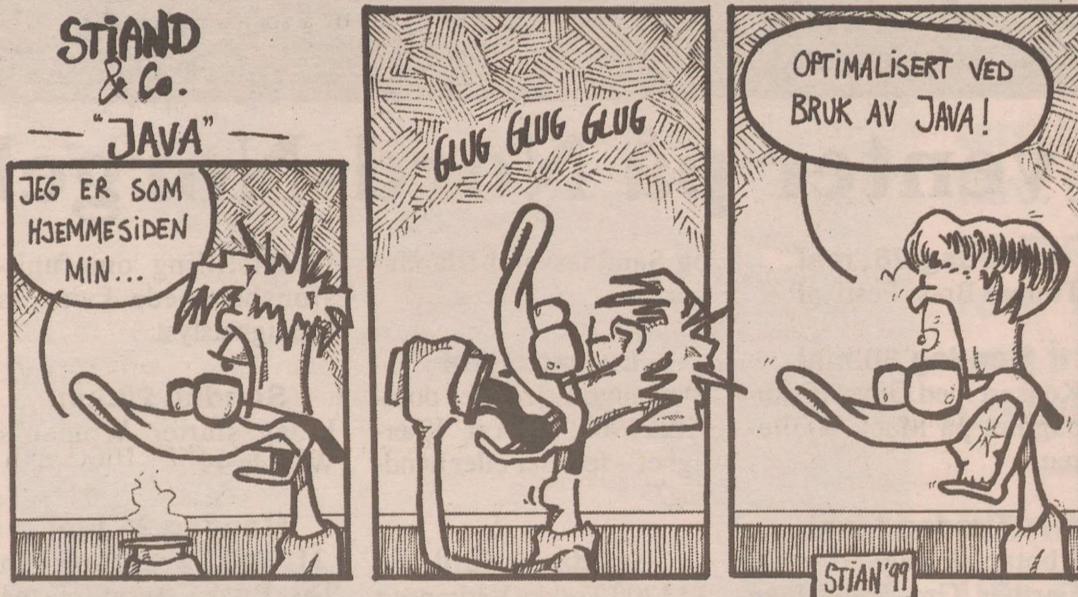
...Gutan spiller TILsyne-latende bra og rykker forhåpentligvis opp til tross for krigen i Kosovo.

...trusselbrev via e-post merkelig nok har utviklet seg til en sak som skal opp i herredsretten. Hvordan skulle vi ellers ha laget avis i dette landet?

...Damene på Opplysningen nå har blitt så barmhjertige å kutte ut den evinnelige oppramsinga, "Velkåmen till opplysninga ett-

hundredeogåtteti" (men det gjorde de for å gi gamle damer som hører dårlig tid til å få med seg hvor de hadde ringt i tillegg til at Telenor ønsket en folkelig profil overfor sine kunder. Rart, vi syns da alltid det var en maskin som leste inn velkomsthilsen?) og nå avrunder med "Opplysninga, goddag?". Gamle damer ringer uansett for å ta seg en prat.

...sentralbordet her ved universitetet alltid er vennlig. Men ikke diskuter med noen som jobber på et sentralbord – du vet aldri hvordan de er på tråden.

Studenter annonserer gratis på:

Tavla

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99.
E-post utopia@stud-org.uit.no

HYBEL
M/ FELLESAREAL,
SENTRUMSNÆRT,
MØBLERT.
LEDIG FRA
MEDIO JUNI -99.
IKKE RØYKER
TLF. 776 88466

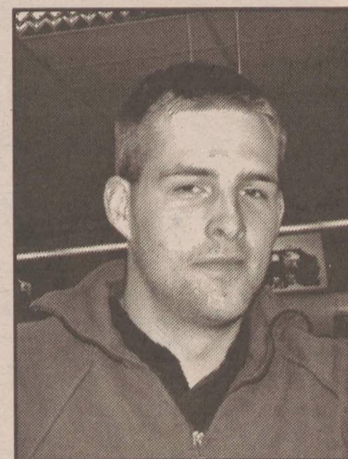
Fire på rad

Finnes det ekte sommer i Tromsø?

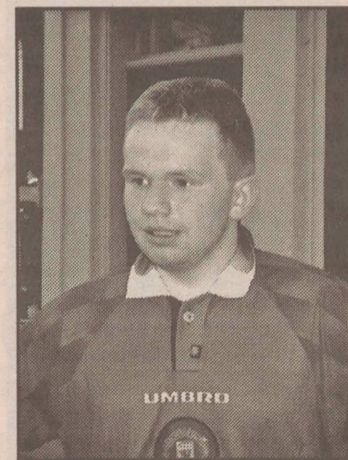
Kirsten Lystad, serveringsbransjen

Ja, selvfølgelig. Så lenge man får ta sin vårlige dukkert og får littegrann sol på kroppen.

Andreas Sørbøe, servicedrivende, Kvaløya

Den var ikke lett... men ja, det fins både sommer og sol.

Yngve Karlsen, omsorgslærling og MA-fan

Ja, definitivt. Når vi får skikkelig sol, så er det bare knall!

P. Dass, prest og dikter

Ikke på disse kanter, mitt barn.

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Vi har overlevet alt. Hekketida med utallige måser som gjør unevnelige ting. Duer som kurrer etter hverandre i parkene når alt en vanlig gjeldsslave vil er å få lese avisen i fred. Og tror du ikke pinadø studiekamerater, forelesere og naboer gjester sentrum de selv samme nattetimer med et like brunstig parringsbehov? Verken viagra eller pulveriserte isbjørnpeniser i drinken hjelper i forhold til den nordnorske vårnatta. God sommer!

Fredag 28. mai
Tromsø Brass Festival

Søndag 30. mai
Konsert med GospelCompagniet på Mack-Kjelleren.

Tirsdag 1 juni
I botanisk hage kl 1800 Gartner Gro Rundfloen forteller om beskjæring av busker. Debatt på Mack-Kjelleren 2000. Tema: Balkan – en regional konflikt?

2. juni til 29. august
"Og Gud skapte kvinnen" I forbindelse med Women's Worlds kommer denne utstillingen om kropp og skjønnhetsidealer sett i historisk perspektiv.

Fredag 4. juni
Internasjonal Studentunion arrangerer "end-of-springsemester-party" 2000 i Bodegaen. Solidaritetsarrangement på Mack-Kjelleren med bl.a. Koret Nordaførr, Rebels, Boknakaran, La Siembra

og Sandnessund Blandakor.

Lørdag 5. juni
Studentgudstjeneste i domkirka 1900. Tema er "Kjærlighet – følelser eller handling?"

Søndag 6. juni
Kl 1700 Trøkks Vårkonsert

Tirsdag 8. juni
kl 1800 Finn Haugli har omvisning i den nye løk og knollsamlingen i botanisk hage.

Onsdag 9. juni
Møt opp utenfor Tromsø Museum kl 1900 om du vil bli med på urtetur med ved Inger Greve Alsos og Alfred Granmo

Tirsdag 15. juni
Fra klokka 1800 til 2100 feirer Botanisk Hage 5 år sitt femårsjubileum. Salg av planter, servering av eple-saft og omvisning.

19 juni til 15. august
På Tromsø Museum åpner

fotoutstilling om funksjonshemmede kvinners kjærlighetslyst.

Søndag 20. juni
I dag starter Woman's Worlds 99.

Mandag 21. juni
21. juni Sweet Honey in The Rock fremføres på Kulturhuset: Fra Beijing via USA til Tromsø. A cappella i verdensklasse.

23. og 24. juni
Anneli Drecker og Tromsø Symfoniorkester musiserer under Women's Worlds: Et musiklask møte uten grenser og sammenligning.

3. juli
Alle late igjensittere og heimføinger kan trimme vekk flesket ved å løpe Midnight Sun Marathon

Tirsdag 3. august
kl 1800 Tur til Himalayadelen av Botanisk hage. Sherpa for kvelden er kon-

servator Torstein Engelskjøn.

Tirsdag 10 august
Omvisning blant krydder og duftvekster av Gro Rundfloen i Botanisk hage kl 1800.

Tirsdag 17. august
kl 1800 Omvisning i den nye tradisjonshagen i Botanisk hage ved Marit Espejord.

Tirsdag 24. august
kl 1800 Finn Haugli forteller i Botanisk hage om nåletrær

Lørdag 28. august
kl 1100 til 1400 I Botanisk hage er det markeds og temadag. Omvisning, salg av planter og servering.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post: nordnorgebanen@yahoo.com ELLER stikk innom glassbu-ret på SVF.